2024/2493

27.9.2024

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2024/2493,

23. september 2024,

millega muudetakse rakendusmäärust (EL) 2018/2066 seoses Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ kohase kasvuhoonegaaside heite seire ja aruandluse ajakohastamisega

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiivi 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ, ([1]) eriti selle artikli 14 lõiget 1 ja artikli 30f lõiget 5,

ning arvestades järgmist:

(1) Direktiivi 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem (edaspidi „ELi HKS“), muudeti Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2023/959, ([2]) et viia see vastavusse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/1119, ([3]) millega on seatud eesmärk vähendada 2030. aastaks netoheidet 1990. aasta tasemega võrreldes vähemalt 55 %.

(2) Pärast direktiivi 2003/87/EÜ muutmist Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2023/958 ([4]) ja direktiiviga (EL) 2023/959 tuleks komisjoni rakendusmäärust (EL) 2018/2066 ([5]) vastavalt muuta, et lisada vajalikud määratlused ja üksikasjalik kord muudest kui bioloogilise päritoluga taastuvkütustest ja ringlussevõetud süsinikupõhistest kütustest tuleneva heite seireks ja aruandluseks, sh tagada nõuetekohane kooskõla Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/2001 ([6]) sätestatud säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumidega, samuti sellise heite seireks ja aruandluseks, mis tekib CO_2 muul viisil kui torujuhtmete kaudu transpordil selle geoloogiliseks säilitamiseks, lennundusest tuleneva heite, sh lennunduse muu kui CO_2 heite mõju seireks ja aruandluseks, ning hoonete, maanteetranspordi ja HKSiga hõlmamata tööstuse jaoks loodud uue heitkogustega kauplemise süsteemiga seotud heite seireks ja aruandluseks.

(3) Uue hoonete, maanteetranspordi ja muude sektorite heitkogustega kauplemise süsteemi puhul on artikli 3 punktis 69 esitatud mõiste „lõpptarbija“ määratlusse vaja lisada täpsem viide reguleeritud üksuse määratlusele, mis on esitatud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 3 punktis ae.

([1]) ELT L 275, 25.10.2003, lk 32, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj.

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta direktiiv (EL) 2023/959, millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem, ja otsust (EL) 2015/1814, mis käsitleb ELi kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi turustabiilsusreservi loomist ja toimimist (ELT L 130, 16.5.2023, lk 134, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/959/oj).

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus) (ELT L 243, 9.7.2021, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj).

([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta direktiiv (EL) 2023/958, millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ seoses lennunduse panusega kogu liidu majandust hõlmavasse heitkoguste vähendamise eesmärki ja üleilmse turupõhise meetme asjakohase rakendamisega (ELT L 130, 16.5.2023, lk 115, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/958/oj).

([5]) Komisjoni 19. detsembri 2018. aasta rakendusmäärus (EL) 2018/2066, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ kohast kasvuhoonegaaside heite seiret ja aruandlust ning millega muudetakse komisjoni määrust (EL) nr 601/2012 (ELT L 334, 31.12.2018, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2018/2066/oj).

([6]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj).

(4) Rakendusmääruse (EL) 2018/2066 artiklit 5 tuleks muuta kajastamaks, et seire ja aruandluse täielikkus peaks kooskõlas direktiivi 2003/87/EÜ artikli 3 punktiga e hõlmama paikse käitise kõiki protsessi käigus ja põlemisel tekkivaid heitkoguseid, mis pärinevad kõnealuse direktiivi I lisas loetletud tegevuste ja muude otseselt seotud tegevustega seotud kõigist heiteallikatest ja lähtevoogudest.

(5) Selleks et parandada biomassi, muid kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuseid, ringlussevõetud süsinikupõhiseid kütuseid ja vähese süsinikuheitega sünteetilisi kütuseid käsitleva teabe kvaliteeti ning hõlbustada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1999 ([7]) kohast liikmesriikide aruandlust, peaksid käitajad tegema nende kütuste puhul nullmäärata ja nullmääraga süsinikuosast tuleneva heite seiret ja esitama vastavad andmed memokirjetena oma heitearuannetes. Selleks tuleks rakendusmääruse (EL) 2018/2066 artikli 24 kohase heitkoguste arvutamise standardmeetodi ja kõnealuse määruse artikli 25 kohase massibilansisüsteemi alusel määrata ja esitada iga vastava lähtevoo kohta nullmäärata ja nullmääraga biomassi, muude kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuste ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste ning vähese süsinikuheitega sünteetiliste kütustega seotud parameetrid. Tuleb kehtestada erieeskirjad nullmäärata ja nullmääraga biomassi, muude kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuste ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste ning vähese süsinikuheitega sünteetiliste kütuste koostisega seotud arvutustegurite, sealhulgas nullmääraga ja nullmäärata süsinikuosa kindlakstegemiseks.

(6) Selleks et vältida massibilansisüsteemis koguheite süstemaatilist alahindamist, kui nullmääraga süsinikku esineb nii sisendvoogudes kui ka toodangus, on oluline, et käitajad määraksid nullmääraga süsiniku sisalduse toodangus. Tuleb esitada selged tõendid selle kohta, et alahindamist on välditud ja et nullmääraga süsinikuosade kogumass toodetud materjalides on võrdne sisendmaterjalides sisalduvate nullmääraga süsinikuosade kogumassiga.

(7) Direktiiviga (EL) 2023/959 muudetud direktiivis 2003/87/EÜ on täpsustatud, et biomassi heitekoefitsient on null, kui biomass vastab direktiivis (EL) 2018/2001 biomasskütuste kasutamise suhtes kehtestatud säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumidele, võttes arvesse direktiivi 2003/87/EÜ alusel kohaldamiseks tehtud vajalikke kohandusi, mis on sätestatud kõnealuse direktiivi artiklis 14 osutatud rakendusaktides. Rakendusmääruse (EL) 2018/2066 artikli 38 lõiget 5 tuleks muuta, et selgitada tingimusi, mille korral biomassist pärit heite puhul kehtib nullmäär, ja et viia see kooskõlla muudetud direktiiviga (EL) 2018/2001. Kui asjakohaseid säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriume konkreetset liiki biomassi suhtes ei kohaldata, võib selle biomassi puhul kohe kohaldada nullmäära. Sellisel juhul peaksid ettevõtjad siiski tõendama, et kriteeriumid ei ole kohaldatavad. Kohaldatavust ja säästlikkust puudutavate tõendite hindamine on tõendamise oluline osa, mille raames tõendaja kontrollib seiremeetodi nõuetekohast kohaldamist, sealhulgas biomassi puhul nullmäära kohaldamist. Kui artikli 29 lõigetes 2–7 ja 10 sätestatud säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumid on kohaldatavad, on nullmäära kohaldamiseks nende kriteeriumide täitmine nõutav. Biomassi, mis sellisel juhul kriteeriumidele ei vasta, tuleks käsitada fossiilkütusena. ELi HKSis heite suhtes nullmäära kohaldamine erineb direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 2 punktis 5 määratletud toetuskavadest.

(8) Euroopa Parlamendi ja nõukogu muudetud direktiivi (EL) 2018/2001 ([8]) artikli 31a alusel luuakse liidu andmebaas, et võimaldada vedelate ja gaasiliste taastuvkütuste, ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste ja vähese süsinikuheitega sünteetiliste kütuste jälgitavust (edaspidi „liidu andmebaas“). Liidu andmebaas peaks olema täielikult toimiv 21. novembriks 2024. Kui biomassi puhul nõutakse vastavust direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–7 ja 10 sätestatud säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumidele ning vedelate ja gaasiliste taastuvkütuste ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste puhul vastavust kõnealuse direktiivi artiklis 29a sätestatud kriteeriumidele, siis tuleks säästlikkust kinnitavad tõendid esitada kooskõlas kõnealuse direktiivi artiklitega 30 ja 31. Selle protsessi hõlbustamiseks ja halduskoormuse vähendamiseks peaks liikmesriikidel olema võimalik tugineda

([7]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1999, milles käsitletakse energialiidu ja kliimameetmete juhtimist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 663/2009 ja (EÜ) nr 715/2009, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/22/EÜ, 98/70/EÜ, 2009/31/EÜ, 2009/73/EÜ, 2010/31/EL, 2012/27/EL ja 2013/30/EL ning nõukogu direktiive 2009/119/EÜ ja (EL) 2015/652 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 525/2013 (ELT L 328, 21.12.2018, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj).

([8]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. oktoobri 2023. aasta direktiiv (EL) 2023/2413, millega muudetakse direktiivi (EL) 2018/2001, määrust (EL) 2018/1999 ja direktiivi 98/70/EÜ seoses taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamisega ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv (EL) 2015/652 (ELT L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

liidu andmebaasis sisalduvatele ELi HKSi käitajate, õhusõiduki käitajate ja reguleeritud üksuste poolt esitatud tõenditele tehingute kohta, mis on seotud aruandeaasta jooksul ostetud ja kasutatud kütuse kogustega ning vastavate koguste tühistamisega liidu andmebaasis. Kui andmebaasides tühistatud koguste puhul ilmneb hiljem säästlikkuse tõendamise osas mittevastavus, parandab pädev asutus tõendatud heitkoguseid vastavalt.

(9) Rakendusmääruse (EL) 2018/2066 artikli 33 kohaselt peab proovide võtmine olema konkreetse partii puhul representatiivne ja erapooletu. Kui suitsugaasivoost võetakse pidevalt proove, tuleks analüüsimise sagedus viia kooskõlla selle protsessiga ja kogu aruandeaasta peaks olema katkematult hõlmatud.

(10) Direktiiviga (EL) 2023/959 laiendati direktiivi 2003/87/EÜ I lisas loetletud tegevusalade ulatust, et hõlmata igasugune õli rafineerimine, igasugune raua tootmine, alumiiniumoksiidi ja vesiniku tootmine ning CO_2 transportimine muude vahendite kui torujuhtmete kaudu. Selleks et tagada kooskõla direktiivi 2003/87/EÜ I lisaga, tuleb rakendusmääruse (EL) 2018/2066 lisasid ajakohastada.

(11) Direktiivis 2003/87/EÜ tunnistatakse ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste ja muude kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuste võimalikku rolli kasvuhoonegaaside heite vähendamisel sektorites, kus süsinikuheidet on raske vähendada. Selleks et need kütused aitaksid kaasa süsinikuheite vähendamisele, peab nendega saavutatav kasvuhoonegaaside heite vähenemine vastama direktiivi (EL) 2018/2001 artiklis 29a sätestatud kasvuhoonegaaside heite vähendamise miinimummäärale ja see tuleb arvutada vastavalt metoodikale, mis on sätestatud kõnealuse artikli kohaselt vastu võetud õigusaktis.

(12) Selliste ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste või muude kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuste, mille keemilises koostises on süsinik (nt e-petrool või e-metanool), tootmiseks on vaja lähteainena süsinikku. Kuni süsiniku hinnastamine ei hõlma sellise toote, milles on kasutatud kogutud süsinikku, olelusringi kõiki etappe, eelkõige jäätmete põletamise etappi, tooks heitkoguste arvestamine toodetest atmosfääri vabanemise ajal kaasa heitkoguste alahindamise. Kui muid kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuseid või ringlussevõetud süsinikupõhiseid kütuseid toodetakse kogutud CO_2-st direktiiviga 2003/87/EÜ hõlmatud tegevuse raames, tuleks heidet arvestada selle tegevuse all. Selleks et vältida topeltarvestust ja samade heitkoguste eest topeltmaksmist, peaks direktiivis (EL) 2018/2001 sätestatud kriteeriumidele vastavatest muudest kui bioloogilise päritoluga taastuvkütustest või ringlussevõetud süsinikupõhistest kütustest tuleneva CO_2 heite puhul olema heitekoefitsient null.

(13) Vähese süsinikuheitega sünteetilised kütused peavad vastama kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumidele, mis on sätestatud direktiivi (EL) 2024/1788 (mis käsitleb taastuvatest energiaallikatest toodetud gaasi, maagaasi ja vesiniku siseturgude ühiseid norme) artikli 2 punktis 13. Vähese süsinikuheitega sünteetiliste kütuste tootmiseks on vaja lähteainena süsinikku. Selleks et kooskõlas komisjoni rakendusmääruse (EL) 2018/2066 artikliga 5 vältida ELi HKSis topeltarvestust, tuleks vähese süsinikuheitega sünteetilistest kütustest tuleneva heite puhul kohaldada nullmäära, kui kütustes sisalduv süsinik kuulub ELi HKSi kohaldamisalasse ja seda on seega juba arvesse võetud, ka juhul, kui selle heitekoefitsient on null, kui ei tulene teisiti läbivaatamisest, mis on seotud nullmääraga süsiniku põletamisega käitistes, mis vastavalt I lisa punktile 1 ei kuulu ELi HKSi kohaldamisalasse, kuna neis kasutatakse suures koguses biomassi. Muud päritolu süsinikku sisaldavatest vähese süsinikuheitega sünteetilistest kütustest tulenevat heidet tuleks käsitada fossiilkütustest tuleneva heitega samaväärselt. On vaja sätestada eeskirjad nullmääraga vähese süsinikuheitega sünteetiliste kütuste osa määramiseks.

(14) Ringlussevõetud süsinikupõhised kütused või muud kui bioloogilise päritoluga taastuvkütused, mis ei vasta direktiivi (EL) 2018/2001 artiklis 29a sätestatud kasvuhoonegaaside heite vähenemise kriteeriumidele, ei võimalda fossiilkütustega võrreldes piisavalt vähendada kasvuhoonegaaside heidet. Seepärast tuleks selliste ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste või muude kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuste põletamisel tekkivat heidet käsitada samaväärselt fossiilkütustest tuleneva heitega. Kuna fossiilkütuseid võib segada ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste või muude kui bioloogilise päritoluga taastuvkütustega, on vaja kehtestada eeskirjad nullmääraga ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse või muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse osa määramiseks.

(15) Rakendusmäärusega (EL) 2018/2066 tuleks kindlaks määrata seiremeetod, mida tuleks kohaldada sellistest muudest kui bioloogilise päritoluga taastuvkütustest, ringlussevõetud süsinikupõhistest kütustest ja vähese süsinikuheitega sünteetilistest kütustest tuleneva heite suhtes, mille puhul kohaldatakse nullmäära. Tuleks lisada sätted, mis käsitlevad nullmääraga muudest kui bioloogilise päritoluga taastuvkütustest, ringlussevõetud süsinikupõhistest kütustest ja vähese süsinikuheitega sünteetilistest kütustest tuleneva koguheite mahaarvamist, kui käitaja kasutab CO_2 koguheite määramisel mõõtmispõhist meetodit. Taastuvkütuste või vähese süsinikuheitega kütuste jaoks toetuskavade väljatöötamisel jääb liikmesriikidele õigus kindlaks määrata, kuidas nad stimuleerivad erinevate muude kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuste, ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste või vähese süsinikuheitega sünteetiliste kütuste kasutamist.

(16) Samuti tuleks lisada tingimused juhuks, kui mõõtmispõhist meetodit kasutatakse biomassi sisaldavate kütuste ja materjalide puhul ning biomassiosa võrdub nullmääraga biomassiosaga. Tuleks ka selgitada, millal need tingimused ei ole täidetud, ning sellisel juhul peaks käitaja järgima arvutuspõhise meetodiga seotud sätteid.

(17) Kui käitise pakutud meetod hõlmab pidevat proovide võtmist suitsugaasivoost ja samal ajal tarbib paikne käitis võrgust maagaasi, tuleks topeltarvestuse vältimiseks määrata biogaasist tulenev CO_2 laborianalüüsiga ja see kogus tuleks vastavalt arvata maha eelnevalt arvutuspõhise meetodiga määratud nullmääraga CO_2 üldkogusest.

(18) Direktiivis 2003/87/EÜ ei käsitleta negatiivset kasvuhoonegaaside heidet. Negatiivsete heitkoguste vältimiseks ei tohiks käitaja oma heitkogustest maha arvata CO_2, mis tuleneb nullmääraga kütustest. Kui heidet kogutakse nii nullmääraga kui ka nullmäärata allikatest, tuleks selguse ja lihtsuse tagamiseks nullmäärata allikatest tuleneva CO_2 kogus, mille saab käitaja heitkogustest maha arvata, määrata nullmääraga ja nullmäärata heite osakaalu alusel.

(19) Direktiivi 2003/87/EÜ I lisas märgitud tegevusalad „kasvuhoonegaaside transportimine geoloogiliseks säilitamiseks“ ja „kasvuhoonegaaside geoloogiline säilitamine“ hõlmavad kogu CO_2, mida transporditakse ja säilitatakse direktiivi 2009/31/EÜ kohaselt lubatud säilitamiskohas, olenemata CO_2 geograafilisest ja füüsilisest päritolust. Selleks et vältida lünki seire- ja aruandlusraamistikus ning pakkuda CO_2 transporditaristu või CO_2 säilitamiskohtade käitajatele stiimuleid lekete minimeerimiseks, on vaja selgitada, et need käitajad peaksid tegema seiret ja esitama andmed kogu nende valduses olevast geoloogiliseks säilitamiseks ette nähtud CO_2-st tuleneva heite kohta, sealhulgas juhul, kui see on pärit direktiivi 2003/87/EÜ kohaldamisalast välja jäävatest tegevustest.

(20) Kuna geoloogiliseks säilitamiseks ette nähtud CO_2 transporditakse eeldatavasti eri transpordivahenditega, laiendati direktiiviga (EL) 2023/959 direktiivi 2003/87/EÜ I lisas sätestatud tegevuse „kasvuhoonegaaside transportimine geoloogiliseks säilitamiseks“ kohaldamisala kõigile transpordiliikidele. Seepärast on vaja läbi vaadata CO_2 transpordiga seotud seire- ja aruandlussätted, et tagada nende kohaldamine mis tahes transpordiliigil põhineva CO_2 transporditaristu suhtes. Kui transpordiliik on hõlmatud ka mõne muu direktiivi 2003/87/EÜ kohaldamisalasse kuuluva tegevusega, tuleks heitkoguste topeltarvestuse vältimiseks kõnealuse direktiivi kohaldamisalasse kuuluva teise tegevusega hõlmatud heitkogused CO_2 transportimise piiridest välja jätta.

(21) Geoloogilise säilitamise eesmärgil võidakse CO_2 transportida pikkade vahemaade taha. Seetõttu võib CO_2 olla teel pikka aega. Sellisel juhul on asjakohane võimaldada CO_2 transporditaristu käitajale paindlikkust arvata asjaomasel aastal teatatavatest heitkogustest maha CO_2 kogus, mis on kõnealuse aasta 31. detsembril veel teel, tingimusel et CO_2 saadetis jõuab sihtkohta ja viiakse säilitamiskohta või mõnda muusse ELi HKSi kuuluvasse käitisesse hiljemalt järgmise aasta 31. jaanuariks.

(22) Muudetud direktiiviga 2003/87/EÜ muudeti heite määratlust nii, et see hõlmaks ka kasvuhoonegaase, mida ei paisata otse atmosfääri. Seega tuleks ka neid ELi HKSi kohaselt käsitada heitkogustena, välja arvatud juhul, kui neid säilitatakse vastavalt direktiivile 2009/31/EÜ säilitamiskohas või kui need on tootes püsivalt keemiliselt seotud, nii et tavapärasel kasutamisel ja pärast toote olelusringi lõppu toimuva tavapärase tegevuse käigus need atmosfääri ei satu. Sellest tulenevalt tuleb rakendusmääruse (EL) 2018/2066 lisasid vastavalt ajakohastada, et võtta arvesse muul viisil kui otse atmosfääri paisatavaid kasvuhoonegaase ja vältida samal ajal heitkoguste topeltarvestust, kui kasvuhoonegaase, mida ei paisata otse atmosfääri, taaskasutatakse samas käitises või mõnes muus ELi HKSi kuuluvas käitises. Selleks et vältida põhjendamatuid häireid nendest muudatustest mõjutatud käitistes, tuleks nende kohaldamine edasi lükata kuni 1. jaanuarini 2025, et anda piisavalt aega vajalikeks kohandusteks.

(23) Lähtevoo oksüdatsioonikoefitsiendi või teisendusteguri määramisel tuleks atmosfääri paisatud süsinikmonooksiidi (CO) võtta arvesse molaarselt võrdväärse CO_2 kogusena. CO-d, mis kantakse üle tootes või lähteainena, ei loeta direktiivi 2003/87/EÜ kohaldamisalasse kuuluvaks heiteks.

(24) Direktiivi 2003/87/EÜ artikli 12 lõike 3b kohaselt ei tule LHÜsid tagastada selliste kasvuhoonegaaside puhul, mida loetakse kogutuks ja kasutatuks sellisel viisil, et need on tootes püsivalt keemiliselt seotud ega satu tavapärase kasutamise, sealhulgas pärast toote olelusringi lõppu toimuva tavapärase tegevuse käigus atmosfääri. On vaja lisada üldsäte, mille alusel käitajad määravad ja arvavad oma heitkogustest maha direktiivi 2003/87/EÜ artikli 12 lõike 3b kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktis loetletud tootes püsivalt keemiliselt seotuks peetava CO_2 koguse, millega asendatakse säte, mis võimaldab maha arvata sadestatud kaltsiumkarbonaadis keemiliselt seotud CO_2.

(25) Võttes arvesse direktiivi 2003/87/EÜ artikli 14 lõiget 5, on muu kui CO_2 heite mõju seire-, aruandlus- ja tõendamisraamistik süsiniku hinnastamisest eraldiseisev. Lennunduse muud kui CO_2 heite mõju ja tehnoloogilisi lahendusi käsitlev teadus- ja innovatsioonitegevus käib ELis alates 1994. aastast ning seda tuleks jätkata. Võttes arvesse muu kui CO_2 heite mõjuga seotud ebakindlust, on väga oluline alustada muu kui CO_2 heite mõju seiret, aruandlust ja tõendamist, et tagada mõju teaduslik valideerimine.

(26) Õhusõiduki käitajad peaksid alates 1. jaanuarist 2025 tegema reaktiivmootoriga lennukite tegevusega kaasneva muu kui CO_2 heite mõju seiret, mis võimaldab arvutada CO_2 ekvivalendi ($CO_{2(e)}$) lennu kohta. Õhusõiduki käitajad peaksid esitama aruande lennunduse muu kui CO_2 heite mõju kohta kord aastas. Selleks et hõlbustada muu kui CO_2 heite mõjuga seotud seire-, aruandlus- ja tõendamistegevusega alustamist, on aruandlus 2025. ja 2026. aastal nõutav ainult kahe Euroopa Majanduspiirkonnas (EMP) asuva lennuvälja vaheliste marsruutide ja EMPs asuvalt lennuväljalt Šveitsi või Ühendkuningriiki väljuvate marsruutide puhul, kuigi aruandlus võib hõlmata ka kõiki marsruute. 2025. ja 2026. aasta puhul on võimalik esitada aruanne ka teistest lendudest tuleneva muu kui CO_2 heite mõju kohta.

(27) Halduskoormuse vähendamiseks peaksid õhusõiduki käitajad esitama ühe nii CO_2 heidet kui ka muud kui CO_2 heite mõju käsitleva seirekava.

(28) Et paremini mõista mõju kliimale, tuleks $CO_{2(e)}$ arvutamisel lennu kohta kasutada kolme eri ajahorisontide globaalse soojendamise potentsiaali – GWP_{20}, GWP_{50} ja GWP_{100} –, kohaldades rakendusmääruses (EL) 2018/2066 määratletud mõjusust ning kasutades komisjoni loodud lennunduse muu kui CO_2 heite mõju seire süsteemi (NEATS), et GWPd täpsustada.

(29) Selleks et arvutada $CO_{2(e)}$ muu kui CO_2 heite mõju kohta, peaksid õhusõiduki käitajad kasutama $CO_{2(e)}$ arvutamise meetodit. See meetod hõlmab mooduleid kütusekulu ja eri heitkoguste (NOx, CO, süsivesinikud) hindamiseks ning mudeleid, millega arvutatakse $CO_{2(e)}$ rakendusmääruse (EL) 2018/2066 IIIa ja IIIb lisas kirjeldatud sisendandmete ja standardväärtuste abil, kui esineb andmelünki.

(30) Võib kasutada konservatiivseid standardväärtusi, et mitte soodustada teatatavate heitkoguste alahindamist. Kui õhusõiduki käitaja hangitud andmed ei ole kättesaadavad, tuleb jätkata tööd, et võimaldada mõõdetud väärtuste esitamist parima kättesaadava teabe põhjal. Standardväärtustele tuginemine vähendab andmete täpsust.

(31) Kuna on oluline pakkuda asjakohaseid vahendeid, et piirata lennunduse muu kui CO_2 heite mõju seire, aruandluse ja tõendamisega seotud halduskoormust, võivad õhusõiduki käitajad tugineda komisjoni pakutavale infotehnoloogiavahendile NEATS. Õhusõiduki käitajad võivad samuti otsustada kasutada oma või kolmanda isiku infotehnoloogiavahendeid, tingimusel et need vahendid on kooskõlas rakendusmääruse (EL) 2018/2066 sätetega, eelkõige artikliga 56a, ning et komisjon on need heaks kiitnud.

(32) Õhusõiduki käitajad peaksid seireandmeid, sealhulgas lennuandmeid ja teavet õhusõidukite kohta, turvaliselt koguma ja säilitama. Selleks võivad õhusõiduki käitajad kasutada komisjoni IT-vahendit ja/või kolmandate isikute ressursse, tagades konfidentsiaalsuseeskirjade järgimise ja andmete juurdepääsetavuse tõendamise eesmärgil.

(33) Olukorras, kus õhusõiduki käitaja andmeid ei esita, peaks NEATS suutma arvutada $CO_{2(e)}$ automaatselt välistest allikatest kogutud andmete ning rakendusmääruse (EL) 2018/2066 IIIa ja IIIb lisas kirjeldatud standardväärtuste põhjal.

(34) Kui IT-vahendid ei ole kättesaadavad, peaksid õhusõiduki käitajad ajutise meetmena tegema lendu käsitleva olulise teabe ja õhusõiduki omaduste seiret.

(35) Kui ühtne numbriline ilmaprognoosi referentsmudel ei ole kasutamiseks kättesaadav, peaksid õhusõiduki käitajad kasutama ajutise meetmena asukohapõhist lihtsustatud meetodit, et arvutada lennunduse muu kui CO_2 heite mõju CO_2 ekvivalentides.

(36) Väikeheitetekitajad võivad halduskoormuse vähendamiseks otsustada kasutada asukohapõhist lihtsustatud meetodit, et arvutada lennunduse muu kui CO_2 heite mõju CO_2 ekvivalentides.

(37) ELi HKSi rakendamise kohta saadud tagasiside põhjal on vaja veelgi hõlbustada õhusõiduki käitaja kindlakstegemist vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artikli 3 punktile o ja lisada sellesse protsessi veel üks samm.

(38) Selleks et viia omavahel kooskõlla direktiivi 2003/87/EÜ artikli 28a lõike 4 ja käesoleva määruse sätted väikeheitetekitajate määratluse osas, tuleks käesolevat määrust ajakohastada, et võimaldada kõnealuse direktiivi artikli 28a lõikes 4 määratletud kriteeriumidele vastavatel käitajatel kasutada Eurocontroli rakendatavaid kütuse hindamise vahendeid.

(39) Aruandlusnõuetel on oluline roll heite nõuetekohase seire ja õigusaktide täitmise tagamisel. Nende aruandlusnõuete ühtlustamiseks tuleks õhusõiduki käitajatele kehtestada asjakohased aruandluseeskirjad eri liiki alternatiivsete lennukikütuste, sealhulgas biokütuste, muude kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuste, ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste ja direktiivi 2003/87/EÜ artikli 3c lõike 6 kohaselt loodud ELi HKSi toetussüsteemi tingimustele vastavate muude kütuste kasutamise kohta.

(40) Õhusõiduki käitajate lisamiseks ELi HKSi või ICAO rahvusvahelise lennunduse süsinikdioksiidiheite kompenseerimise ja vähendamise süsteemi (CORSIA) kasutatakse heite läviväärtusi. Õhusõiduki käitajaid võib lugeda väikeheitetekitajateks või lubada neil kasutada lihtsustatud vahendeid. Kooskõlas ELi HKSi eesmärgiga ja ICAO CORSIA süsteemi põhimõtetega ei tohiks nende heite läviväärtuste arvutamisel arvesse võtta selliste kütuste võimalikku kasutamist, mille heitekoefitsient on null. Seepärast on asjakohane kehtestada nende läviväärtuste arvutamiseks esmane heitekoefitsient.

(41) Kooskõlas direktiiviga (EL) 2023/959 algab LHÜde tagastamine uue hoonete, maanteetranspordi ja muude sektorite jaoks loodud heitkogustega kauplemise süsteemi alusel alles 2028. aastal 2027. aasta heitkoguste kohta. Heitkoguste seire ja aruandlus uue heitkogustega kauplemise süsteemi raames algab siiski 1. jaanuaril 2025. Hoonete, maanteetranspordi ja muude sektorite heitkogustega kauplemise süsteemi jaoks tuleks piisavalt varakult kehtestada selged seire- ja aruandluseeskirjad, et hõlbustada nõuetekohast rakendamist liikmesriikides. Selleks et vähendada halduskoormust, tagada seiremeetodite järjepidevus ning kasutada ära paiksete käitiste ja lennunduse heitkogustega kauplemise süsteemi rakendamisest saadud kogemusi, on asjakohane kehtestada uue süsteemi jaoks asjakohased eeskirjad.

(42) Selleks et tagada kindel seiretäpsuse tase ning vähendada reguleeritud üksuste ja pädevate asutuste halduskoormust, tuleks kohaldamisalakoefitsienti kohaldada pärast reguleeritud üksuse ja kütusevoogude kategoriseerimist. See peaks võimaldama täpsemat seiret ja hoidma ära seirekavade tarbetuid muudatusi ning seeläbi vähendama reguleeritud üksuste ja pädevate asutuste halduskoormust.

(43) Halduskoormuse vähendamiseks on asjakohane kehtestada väikeste heitkogustega reguleeritud üksustele erieeskirjad ja võimaldada pädevatele asutustele paindlikkust reguleeritud üksuste kategoriseerimisel.

(44) Uute meetmete rakendamise hõlbustamiseks on asjakohane näha ette enne 2027. aastat rakendatav tähtajaline erand kohaldamisalakoefitsiendi kohaldamisest pärast kategoriseerimist. On asjakohane, et pädevatel asutustel oleks võimalik liigitada reguleeritud üksus väikeste heitkogustega reguleeritud üksuseks või lubada reguleeritud üksusel klassifitseerida end ja iga kütusevoog heitkoguste põhjal pärast kohaldamisalakoefitsiendi kohaldamist, võtmata arvesse nullmääraga kütustest tulenevat CO_2, kui pädevale asutusele on võimalik tõendada, et klassifitseerimiseks kasutatud kohaldamisalakoefitsient jääb ka järgnevatel aastatel representatiivseks.

(45) Tõendamise hõlbustamiseks on asjakohane, et paiksete käitiste käitajad, õhusõiduki käitajad, laevandusettevõtjad ja reguleeritud üksused esitavad teabe direktiivi 2003/87/EÜ I lisas osutatud tegevusaladel kasutatud kütuste kohta koos aastaheite aruandega. Ostetud ja kasutatud kütuste koguste kohta ei tohiks nõuda eraldi aruannet. Seepärast tuleks rakendusmäärust (EL) 2018/2066 vastavalt muuta.

(46) Selleks et hõlbustada reguleeritud üksuste seirekavade nõuetekohast ja ühtlustatud esitamist pädevatele asutustele ning võttes arvesse sätteid, mis on juba vastu võetud komisjoni rakendusmäärusega (EL) 2023/2122, ([9]) millega muudetakse rakendusmäärust (EL) 2018/2066, tuleks kõiki käesoleva määruse sätteid, mis on seotud hoonete, maanteetranspordi ja muude sektorite jaoks kehtestatud uue heitkogustega kauplemisega, kohaldada alates 1. juulist 2024.

(47) Direktiivis 2003/87/EÜ on juba ette nähtud, et õhusõiduki käitajate kasutatavatest muudest kui bioloogilise päritoluga taastuvkütustest tuleneva heite suhtes kohaldatakse nullmäära enne rakendusmääruse (EL) 2018/2066 käesoleva muudatuse jõustumist. Selleks et tagada järjepidevus, selgus ja võrdsed tingimused, tuleks seega nullmääraga muudest kui bioloogilise päritoluga taastuvkütustest, ringlussevõetud süsinikupõhistest kütustest ja vähese süsinikuheitega sünteetilistest kütustest tuleneva heite seire ja aruandluse eeskirju kohaldada alates 1. jaanuarist 2024.

(48) Käesolevas määruses ette nähtud meetmed on kooskõlas kliimamuutuste komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Rakendusmäärust (EL) 2018/2066 muudetakse järgmiselt.

1) Artiklid 1 ja 2 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 1*

Käesolevas määruses sätestatakse õigusnormid järgmise kohta:

i) kasvuhoonegaaside heite ja tegevusandmete seire ja aruandlus vastavalt direktiivile 2003/87/EÜ liidu heitkogustega kauplemise süsteemi kauplemisperioodil, mis algab 1. jaanuaril 2021, ja sellele järgnevatel kauplemisperioodidel;

ii) alates 1. jaanuarist 2025 lennunduse muu kui CO_2 heite mõju seire ja aruandlus vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artiklile 14.

Artikkel 2

Käesolevat määrust kohaldatakse direktiivi 2003/87/EÜ I ja III lisas loetletud tegevusalade kohta kindlaks määratud kasvuhoonegaaside heitkoguste seire ja aruandluse suhtes, paiksete käitiste tegevusandmete suhtes, lennutegevuste, sh lennunduse muu kui CO_2 heite mõju suhtes ning kõnealuse direktiivi III lisas osutatud tegevuste käigus tarbimisse lubatud kütuse koguste suhtes.

([9]) Komisjoni 17. oktoobri 2023. aasta rakendusmäärus (EL) 2023/2122, millega muudetakse rakendusmäärust (EL) 2018/2066 seoses Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ kohase kasvuhoonegaaside heite seire ja aruandluse ajakohastamisega (ELT L, 2023/2122, 18.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/2122/oj).

Seda kohaldatakse järgmise suhtes:

i) alates 1. jaanuarist 2021 tekkivad heitkogused, tegevusandmed ja tarbimisse lubatud kütuse kogused;

ii) alates 1. jaanuarist 2025 lennunduse muu kui CO_2 heite mõju.

Lennunduse muu kui CO_2 heite mõju seire ja aruandlus alates 2025. aastast hõlmab igasugust muud kui CO_2 heite mõju, mis tuleneb direktiivi I lisas loetletud lennutegevustest, millega on seotud Euroopa Majanduspiirkonnas (EMP) asuv lennuväli. 2025. ja 2026. aastal avalduva muu kui CO_2 heite mõju seire ja aruandluse puhul nõutakse sellist aruandlust aga ainult kahe EMPs asuva lennuvälja vaheliste marsruutide ja EMPs asuvalt lennuväljalt Šveitsi või Ühendkuningriiki väljuvate marsruutide kohta. 2025. ja 2026. aastal muudest lendudest tuleneva muu kui CO_2 heite mõju kohta võib aruande esitada vabatahtlikult.“

2) Artiklit 3 muudetakse järgmiselt:

a) punkti 4 alapunkt b asendatakse järgmisega:

„b) käesoleva määruse artikli 25 kohase massibilansi meetodi puhul üks järgmistest:

i) süsinikku sisaldav teatavat liiki kütus, tooraine või toode;

ii) kooskõlas käesoleva määruse artikliga 49 üle kantud CO_2;“;

b) punkt 7 asendatakse järgmisega:

„7) „arvutustegurid“ – alumine küttevääртus, heitekoefitsient, esmane heitekoefitsient, oksüdatsioonikoefitsient, teisendustegur, süsinikusisaldus, fossiilne osa, biomassiosa, nullmääraga biomassiosa, muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa, nullmääraga muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa, vähese süsinikuheitega sünteetiline osa, nullmääraga vähese süsinikuheitega sünteetiline osa, nullmääraga osa või ühikuteisendustegur;“;

c) punkt 15 asendatakse järgmisega:

„15) „teisendustegur“ – CO_2-na lendunud süsiniku osakaal lähtevoo süsiniku koguhulgast enne heiteprotsessi toimumist, väljendatud massiosana, võttes atmosfääri heidetud CO arvesse molaarselt võrdväärse CO_2 kogusena. Kui CO_2 heide loetakse tootes püsivalt keemiliselt seotuks, on teisendustegur tootmisprotsessi käigus tootes süsinikuna seotud CO_2 ja samast protsessist väljuvas tootes süsinikuna sisalduva kogu CO_2 suhe;“;

d) lisatakse punktid 23b–23h:

„23b) „alternatiivsed lennukikütused“ – puhtad lennukikütused, mis sisaldavad muud kui käesoleva määruse III lisa tabelis 1 loetletud puhastest fossiilkütustest pärit süsinikku;

23c) „nullmäär“ – mehhanism, millega vähendatakse kütuse või materjali heitekoefitsienti, et võtta arvesse järgmist:

a) biomassi puhul selle vastavus direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–7 ja 10 sätestatud säästlikkuse või kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumidele, nagu on täpsustatud käesoleva määruse artikli 38 lõikes 5;

b) muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse puhul selle vastavus direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29a kohastele kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumidele, nagu on täpsustatud käesoleva määruse artikli 39a lõikes 3;

c) vähese süsinikuheitega sünteetilise kütuse puhul selle vastavus direktiivi (EL) 2024/1788 (mis käsitleb taastuvatest energiaallikatest toodetud gaasi, maagaasi ja vesiniku siseturgude ühiseid norme) artikli 2 punktis 13 sätestatud kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumidele ning direktiivi 2003/87/EÜ kohane lubatud heitkoguse ühikute eelnev tagastamine sellise kogutud süsiniku eest, mis on vajalik vähese süsinikuheitega sünteetiliste kütuste tootmiseks, nagu on täpsustatud käesoleva määruse artikli 39a lõikes 4, välja arvatud juhul, kui kogutud süsinik on artikli 3 punktis 38f määratletud nullmääraga süsinik;

23d) „nullmääraga kütused“ – biokütused, vedelad biokütused, biomasskütused, vähese süsinikuheitega sünteetilised kütused, muud kui bioloogilise päritoluga taastuvkütused või ringlussevõetud süsinikupõhised kütused või segakütuste või materjalide osad, mis vastavad käesoleva määruse artikli 38 lõikes 5 või artikli 39a lõikes 3 või artikli 39a lõikes 4 nimetatud kriteeriumidele;

23e) „ringlussevõetud süsinikupõhised kütused“ – direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 2 punktis 35 määratletud ringlussevõetud süsinikupõhised kütused;

23f) „muud kui bioloogilise päritoluga taastuvkütused“ – direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 2 punktis 36 määratletud muud kui bioloogilise päritoluga taastuvkütused;

23g) „puhas kütus“ – puhtal kujul kütus, mis sisaldab ainult ühte järgmistest osadest:

i) fossiilne osa;

ii) nullmäärata biomassiosa;

iii) nullmääraga biomassiosa;

iv) nullmäärata muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa;

v) nullmääraga muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa;

vi) nullmäärata vähese süsinikuheitega sünteetiline osa;

vii) nullmääraga vähese süsinikuheitega sünteetiline osa;

viii) selliste kütuste osa, mis sisaldavad süsinikku, mis ei ole käesoleva määruse III lisa tabelis 1 loetletud fossiilkütustest pärit süsinik ega biomassist, muudest kui bioloogilise päritoluga taastuvkütustest, ringlussevõetud süsinikupõhistest kütustest või vähese süsinikuheitega sünteetilistest kütustest pärit süsinik;

23h) „vähese süsinikuheitega sünteetilised kütused“ – gaasilised ja vedelkütused, mille energiasisaldus tuleneb direktiivi (EL) 2024/1788 artikli 2 punktis 13 määratletud vähese CO_2 heitega vesinikust ja mis vastavad kasvuhoonegaaside heite vähendamise 70 % künnisele, võrreldes muude kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuste fossiilkütuste võrdlusväärtusega, mis on kehtestatud vastavalt direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29a lõikele 3 vastu võetud metoodikas, ning mis on sertifitseeritud kooskõlas direktiivi (EL) 2024/1788 artikliga 9;“;

e) punktid 34 ja 34a asendatakse järgmisega:

„34) „segakütus“ – kütus, mis sisaldab vähemalt kahte järgmist liiki süsinikku:

i) biomassist pärit süsinik;

ii) muudest kui bioloogilise päritoluga taastuvkütustest või ringlussevõetud süsinikupõhistest kütustest pärit süsinik;

iii) vähese süsinikuheitega sünteetilistest kütustest pärit süsinik;

iv) muu fossiilne süsinik;

või mis sisaldab nii nullmääraga süsinikku kui ka muud süsinikku;

34a) „lennuki segakütus“ – kütus, mis sisaldab vähemalt kahte erinevat puhast kütust;“;

f) alapunktid 36 ja 38 asendatakse järgmisega:

„36) „esmane heitekoefitsient“ – kütuse või materjali süsiniku kogusisaldusel põhinev eeldatav summaarne heitekoefitsient enne selle korrutamist fossiilse osaga, mis annab tulemuseks heitekoefitsiendi;

38) „biomassiosa“ – biomassist pärit süsiniku osakaal kütuse või materjali süsiniku kogusisalduses, väljendatud massiosana, sõltumata sellest, kas biomass vastab käesoleva määruse artikli 38 lõike 5 kriteeriumidele;“;

g) punkt 38a jäetakse välja;

h) lisatakse punktid 38b–38h:

„38b) „nullmääraga biomassiosa“ – käesoleva määruse artikli 38 lõike 5 kriteeriumidele vastavast biomassist pärit süsiniku osakaal kütuse või materjali süsiniku kogusisalduses, väljendatud massiosana;

38c) „muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa“ – muust kui bioloogilise päritoluga taastuvkütusest või ringlussevõetud süsinikupõhisest kütusest pärit süsiniku osakaal kütuse süsiniku kogusisalduses, väljendatud massiosana, sõltumata sellest, kas muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütus või ringlussevõetud süsinikupõhine kütus vastab käesoleva määruse artikli 39a lõike 3 kriteeriumidele;

38d) „nullmääraga muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa“ – käesoleva määruse artikli 39a lõike 3 kriteeriumidele vastavast muust kui bioloogilise päritoluga taastuvkütusest või ringlussevõetud süsinikupõhisest kütusest pärit süsiniku osakaal kütuse süsiniku kogusisalduses, väljendatud massiosana;

38e) „nullmääraga süsinikuosa“:

i) kütuse puhul selle nullmääraga biomassiosa, nullmääraga vähese süsinikuheitega sünteetilise osa ja nullmääraga muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa summa ühtegi liiki süsinikku topelt arvestamata;

ii) materjali puhul selle nullmääraga biomassiosa;

38f) „nullmääraga süsinik“ – kütuses või materjalis sisalduv süsinik, mis kuulub selle kütuse või materjali nullmääraga süsinikuosasse.

38g) „vähese süsinikuheitega sünteetiline osa“ – vähese süsinikuheitega sünteetilisest kütusest pärit süsiniku osakaal kütuse süsiniku kogusisalduses väljendatud massiosana, sõltumata sellest, kas vähese süsinikuheitega sünteetiline kütus vastab käesoleva määruse artikli 39a lõike 4 kriteeriumidele;

38h) „nullmääraga vähese süsinikuheitega sünteetiline osa“ – käesoleva määruse artikli 39a lõike 4 kriteeriumidele vastavast vähese süsinikuheitega sünteetilisest kütusest pärit süsiniku osakaal kütuse süsiniku kogusisalduses, väljendatud massiosana;“;

i) punkt 42 asendatakse järgmisega:

„42) „fossiilne süsinik“ – anorgaaniline või orgaaniline süsinik, mis ei ole nullmääraga süsinik;“;

j) punkt 55 asendatakse järgmisega:

„55) CO_2 transport“ – CO_2 transport geoloogiliseks säilitamiseks direktiivi 2009/31/EÜ kohaselt lubatud säilitamiskohas;“;

k) punkt 63 asendatakse järgmisega:

„63) „CO_2 transporditaristu“ – määruse (EL) 2024/1735 artikli 3 punktis 29 määratletud taristu;“;

l) lisatakse punkt 63b:

„63b) „teel olev CO_2“ – transporditaristus oleva ülekantava CO_2 kogus, mida ei ole teise käitisesse või transporditaristusse üle kantud sama aruandeperioodi jooksul, mil see vastu võeti;“;

m) punkt 69 asendatakse järgmisega:

„69) „lõpptarbija“ – direktiivi 2003/87/EÜ artikli 3 punkti ae kohase reguleeritud üksuse määratluse kohaldamisel tähendab see käesolevas määruses füüsilist või juriidilist isikut, kes on kütuse tarbija ja kelle aastane kütusekulu ei ületa 1 tonni CO_2;“;

n) lisatakse järgmised punktid 71 kuni 80:

„71) „lennunduse muu kui CO_2 heite mõju“ – direktiivi 2003/87/EÜ artikli 3 punktis v määratletud lennunduse muu kui CO_2 heite mõju;

72) „$CO_{2(e)}$ lennu kohta“ – lennunduse muu kui CO_2 mõju, mis soojendab atmosfääri, väljendatuna asjaomase lennu samaväärse CO_2 heitkogusena;

73) „kiirgussund“ – tekitatud muutus planeedi energiabilansis mõõdetuna vattides ruutmeetri kohta (W/m^2);

74) „mõjusus“ – üleilmse keskmise temperatuuri muutus kliimamõjuri poolt avaldatud kiirgussunni ühiku kohta, võrreldes CO_2 standardse kiirgussunni põhjustatava reaktsiooniga, lähtudes samast algsest kliimaseisundist;

75) „$CO_{2(e)}$ arvutamise mudel“ – mudel, mida kasutatakse lennunduse muu kui CO_2 heite mõju kogu kliimamõju arvutamiseks kooskõlas käesoleva määruse IIIa lisa punktiga 4;

76) „ilmapõhine meetod“ – käesoleva määruse IIIa lisa punktis 4 esitatud meetod, milles kasutatakse eelkõige täiustatud ilmaandmeid, samuti teavet lennu kohta, trajektoori, õhusõiduki omadusi ja kütuse omadusi;

77) „asukohapõhine lihtsustatud meetod“ – käesoleva määruse IIIa lisa punktis 4 esitatud meetod, milles kasutatakse eelkõige õhusõiduki lennuaegseid asukohaga seotud andmeid, nagu teavet lennu kohta, trajektoori, aga ka põhilisi ilmaandmeid ja õhusõiduki omadusi;

78) „lennunduse muu kui CO_2 heite mõju seire süsteem (NEATS)“ – infotehnoloogia (IT) vahend, mida komisjon pakub õhusõiduki käitajatele, akrediteeritud tõendajatele ja pädevatele asutustele, et hõlbustada ja võimalikult suures ulatuses automatiseerida lennunduse muu kui CO_2 heite mõju seiret, aruandlust ja tõendamist kooskõlas direktiivi 2003/87/EÜ artikli 14 lõikega 5;

79) „õhusõiduki omadused“ – teabekategooria, mis hõlmab iga lennu kohta vähemalt õhusõiduki tüüpi, mootori(te) tunnuskoodi(-koode) ja õhusõiduki massi;

80) „lennuk“ – õhust raskem mootorõhusõiduk, mille lennuaegne tõstejõud tekib peamiselt konkreetsetes lennutingimustes liikumatute kandepindade aerodünaamilise vastumõju toimel.“

3) Artikkel 4 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 4*

Käitajad ja õhusõiduki käitajad täidavad neile direktiivi 2003/87/EÜ alusel pandud kasvuhoonegaaside heite ning lennunduse muu kui CO_2 heite mõju seire ja aruandluse kohustusi kooskõlas käesoleva määruse artiklites 5–9 sätestatud põhimõtetega.“

4) Artikli 5 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Seire ja aruandlus on täielikud ning hõlmavad direktiivi 2003/87/EÜ I lisas loetletud tegevustega ja muude kõnealuse direktiivi artikli 24 alusel lisatud asjaomaste tegevustega ning käitise piiridesse kuuluvate seotud tegevustega seotud kõigist heiteallikatest ja lähtevoogudest pärinevaid protsessi käigus ja põlemisel tekkivaid nende tegevustega seoses kindlaks määratud kasvuhoonegaaside heitkoguseid, vältides samal ajal topeltarvestust.“

5) Artiklisse 6 lisatakse lõige 3:

„3. Õhusõiduki käitajad koguvad, registreerivad, koostavad, analüüsivad ja dokumenteerivad seireandmeid, sealhulgas eeldusi, võrdlusandmeid, tegevusandmeid ja arvutustegureid läbipaistval viisil, mis võimaldab tõendajal ja pädeval asutusel lennunduse muu kui CO_2 heite mõju määramise tulemusi reprodutseerida.“

6) Artikkel 8 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 8*

Käitajad ja õhusõiduki käitajad tagavad põhjendatud kindlusega esitatavate heiteandmete ja muud kui CO_2 heite mõju käsitlevate andmete usaldusväärsuse. Nad kasutavad heitkoguste ja muu kui CO_2 heite mõju määramiseks käesolevas määruses sätestatud asjakohaseid seiremeetodeid.

Esitatud heiteandmetes ja muud kui CO_2 heite mõju käsitlevates andmetes ning nendega seotud avalikustatavas teabes ei tohi olla komisjoni rakendusmääruse (EL) 2018/2067 (*)artikli 3 punktis 6 määratletud olulisi väärkajastamisi ega kallutatust teabe valikul ja esitamisel ning need peavad andma usaldusväärse ja tasakaalustatud ülevaate käitise või õhusõiduki käitaja heitkogustest ja lennunduse muust kui CO_2 heite mõjust.

Seiremeetodi valimisel tuleb leida sobiv tasakaal suuremast täpsusest tuleneva kasu ja lisakulude vahel. Seire ja aruandluse eesmärk on saavutada suurim võimalik täpsus, kui see on tehniliselt teostatav ega põhjusta põhjendamatuid kulusid.

(*) Komisjoni 19. detsembri 201819. detsembri 2018. aasta rakendusmäärus (EL) 2018/2067, milles käsitletakse andmete tõendamist ja tõendajate akrediteerimist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ (ELT L 334, 31.12.2018, lk 94, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2018/2067/

7) Artikli 11 lõike 1 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„1. Iga käitaja või õhusõiduki käitaja teeb kasvuhoonegaaside heite ja muu kui CO_2 heite mõju seiret pädeva asutuse poolt kooskõlas käesoleva määruse artikliga 12 kinnitatud seirekava alusel vastavalt selle käitise või lennutegevuse olemusele ja toimimisele, mille suhtes kava kohaldatakse.“

8) Artikli 14 lõikele 2 lisatakse järgmine punkt aa:

„aa) uute tegevuste tõttu avaldub lennunduse muu kui CO_2 heite mõju;“.

9) Artikli 15 lõiget 4 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 4 sissejuhatav lause ja punkti a sissejuhatav lause asendatakse järgmisega:

„4. Õhusõiduki käitaja seirekavade olulised muudatused on

a) heitkogustega seoses:“;

b) punkti a alapunkt iv asendatakse järgmisega:

„iv) muutused selles, kas õhusõiduki käitaja on väikeheitetekitaja käesoleva määruse artikli 55 lõike 1 tähenduses või kas õhusõiduki käitaja kavatseb kasutada direktiivi 2003/87/EÜ artikli 28a lõike 4 kohast lihtsustatud korda;“;

c) lisatakse punkt b:

„b) muu kui CO_2 heite mõjuga seoses:

i) a) muutus käesoleva määruse artikli 56a lõike 4 kohases valitud $CO_{2(e)}$ arvutamise meetodis, eelkõige seoses $CO_{2(e)}$ arvutamise mudelite rakendamiseks kasutatavate IT-vahenditega;

ii) muutused selles, kas õhusõiduki käitaja on väikeheitetekitaja käesoleva määruse artikli 55 lõike 1 tähenduses.“

10) Artikli 18 lõike 2 teises lõigus, artikli 19 lõike 2 punktides a, b ja c, artikli 19 lõikes 5, artikli 38 lõikes 1 ning artikli 47 lõike 2 punktides a ja b asendatakse mõiste „biomass“ mõistega „nullmääraga süsinik“.

11) Artikli 19 lõige 6 jäetakse välja.

12) Artiklit 24 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Standardmeetodi puhul arvutab käitaja välja põlemisel tekkivad heitkogused iga lähtevoo kohta, korrutades põletatud kütuse kogusega seotud tegevusandmed väljendatuna teradžaulides (lähtudes alumisest küttevääruusest) vastava heitekoefitsiendiga, mis on väljendatud ühikuga tonni CO_2 teradžauli kohta (t CO_2/TJ) ja vastab alumise küttevääruse kasutamisele, ning vastava oksüdatsioonikoefitsiendiga.“;

b) lisatakse järgmine lõige 1a:

„1a. Memokirjete esitamiseks arvutab käitaja ka iga põletatud lähtevoo ning samuti protsessi sisendmaterjalina kasutatavate kütuste kohta järgmised parameetrid, mis on määratletud nendes arvutustes:

i) esmase koguheite arvutamiseks korrutatakse põletatud kütuse kogusega seotud tegevusandmed (väljendatuna tonnides või normaalkuupmeetrites) vastava esmase heitekoefitsiendi ja vastava oksüdatsioonikoefitsiendiga;

ii) biomassist pärit heitkoguste arvutamiseks korrutatakse esmane koguheide biomassiosaga;

iii) nullmääraga biomassist pärit heitkoguste arvutamiseks korrutatakse esmane koguheide nullmääraga biomassiosaga;

iv) muudest kui bioloogilise päritoluga taastuvkütustest, ringlussevõetud süsinikupõhistest kütustest või vähese süsinikuheitega sünteetilistest kütustest tulenevate heitkoguste arvutamiseks korrutatakse esmane koguheide muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa või vähese süsinikuheitega sünteetilise osaga;

v) nullmääraga muudest kui bioloogilise päritoluga taastuvkütustest, ringlussevõetud süsinikupõhistest kütustest või vähese süsinikuheitega sünteetilistest kütustest tulenevate heitkoguste arvutamiseks korrutatakse esmane koguheide nullmääraga muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa või nullmääraga vähese süsinikuheitega sünteetilise osaga.“;

c) lisatakse järgmine lõige 2a:

„2a. Memokirjete esitamiseks arvutab käitaja ka protsessiheitega seotud iga lähtevoo kohta järgmised parameetrid, mis on määratletud nendes arvutustes:

i) esmase koguheite arvutamiseks korrutatakse materjalitarbimise, läbilaskevõime või toodangu mahuga seotud tegevusandmed (väljendatuna tonnides või normaalkuupmeetrites) vastava heitekoefitsiendiga (väljendatud ühikuga t CO_2/t või t CO_2/Nm^3) ning vastava teisendusteguriga;

ii) biomassist pärit heitkoguste arvutamiseks korrutatakse esmane koguheide asjaomase biomassiosaga;

iii) nullmääraga biomassist pärit heitkoguste arvutamiseks korrutatakse esmane koguheide asjaomase nullmääraga biomassiosaga.“

13) Artiklit 25 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Massibilansi meetodi puhul arvutab käitaja igale massibilansiga hõlmatud lähtevoole vastava CO_2 koguse, korrutades massibilansi piiridesse siseneva või neist väljuva kütuse, materjali või ülekantava CO_2 kogusega seotud tegevusandmed kütuse, materjali või ülekantud CO_2 süsinikusisaldusega, mis on korrutatud selle fossiilse osa ja teguriga 3,664 t CO_2/t C, kohaldades käesoleva määruse II lisa punkti 3.“;

b) lisatakse järgmine lõige 1a:

„1a. Memokirjete esitamiseks arvutab käitaja ka massibilansiga hõlmatud iga lähtevoo kohta järgmised parameetrid, mis on määratletud nendes arvutustes:

i) CO_2 esmase üldkoguse arvutamiseks korrutatakse massibilansi piiridesse siseneva või neist väljuva kütuse või materjali kogusega seotud tegevusandmed kütuse või materjali süsinikusisaldusega ja teguriga 3,664 t CO_2/t C;

ii) biomassiga seotud CO_2 koguse arvutamiseks korrutatakse CO_2 esmane üldkogus biomassiosaga;

iii) nullmääraga biomassiga seotud CO_2 koguse arvutamiseks korrutatakse CO_2 esmane üldkogus nullmääraga biomassiosaga;

iv) muude kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuste, ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste või vähese süsinikuheitega sünteetiliste kütustega seotud CO_2 koguse arvutamiseks, kui see on asjakohane, korrutatakse esmane CO_2 üldkogus muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa või vähese süsinikuheitega sünteetilise osaga;

v) nullmääraga muude kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuste, ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste või vähese süsinikuheitega sünteetiliste kütustega seotud CO_2 koguse arvutamiseks, kui see on asjakohane, korrutatakse esmane CO_2 üldkogus nullmääraga muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa või nullmääraga vähese süsinikuheitega sünteetilise osaga.“;

c) lisatakse järgmine lõige 3:

„3. Kui käitaja kasutab massibilanssi kooskõlas käesoleva artikliga ning sisendmaterjal või kütus sisaldab nullmääraga süsinikku ja toodang sisaldab süsinikku, esitab käitaja pädevale asutusele andmed toodangus sisalduva süsiniku nullmääraga osa kohta. Käitaja esitab seejuures tõendid selle kohta, et kasutatava seiremeetodiga ei alahinnata süstemaatiliselt käitise koguheidet ning et sellise süsiniku kogumass, mis vastab kogu asjakohases toodangus sisalduva süsiniku nullmääraga süsinikuosadele, ei ole väiksem kui sisendmaterjalides ja kütustes sisalduva süsiniku nullmääraga osade kogumass.

Esimese lõigu kohaldamisel kohaldatakse sisendina kasutatava biogaasi ja maagaasi nullmääraga biomassiosaga seoses artikli 39 lõikeid 3 ja 4.“

14) Artiklit 30 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 2 viimane lõik jäetakse välja;

b) lisatakse järgmised lõiked 2a ja 3:

„2a. Käitaja määrab biomassiosa ainult selliste segakütuste ja materjalide puhul, mis sisaldavad biomassi. Teiste kütuste või materjalide puhul kasutatakse fossiilsete kütuste või materjalide biomassiosa standardväärtusena 0 % ja biomasskütuste või ainult biomassist koosnevate materjalide biomassiosa standardväärtusena 100 %.

Käitaja määrab muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa või vähese süsinikuheitega sünteetilise osa ainult selliste segakütuste puhul, mis sisaldavad muid kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuseid või ringlussevõetud süsinikupõhiseid kütuseid või vähese süsinikuheitega sünteetilisi kütuseid. Teiste kütuste või materjalide puhul kasutatakse muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa või vähese süsinikuheitega sünteetilise osa standardväärtusena 0 % ja ainult muudest kui bioloogilise päritoluga taastuvkütustest või ringlussevõetud süsinikupõhistest kütustest või vähese süsinikuheitega sünteetilistest kütustest koosnevate kütuste puhul kõnealuse osa standardväärtusena 100 %.

Käitaja määrab nullmääraga biomassiosa, nullmääraga muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa ja nullmääraga vähese süsinikuheitega sünteetilise osa üksnes juhul, kui käitaja soovib kohaldada nullmäära.

3. Koostisega seotud arvutustegurite vastastikuse sõltuvusega seoses kohaldab käitaja järgmisi eeskirju:

i) kui kütus või materjal sisaldab biomassi, määrab käitaja biomassiosa kooskõlas käesoleva määruse artikliga 39;

ii) kui biomassiosa ei ole null ja käitaja soovib kohaldada nullmäära, määrab käitaja nullmääraga biomassiosa kooskõlas käesoleva määruse artikli 38 lõikega 5;

iii) kui kütus sisaldab muid kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuseid või ringlussevõetud süsinikupõhiseid kütuseid või vähese süsinikuheitega sünteetilisi kütuseid, määrab käitaja muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa või vähese süsinikuheitega sünteetilise osa kooskõlas käesoleva määruse artikli 39a lõigetega 1 ja 2;

iv) kui muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa ei ole null ja käitaja soovib kohaldada nullmäära, määrab käitaja nullmääraga muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa kooskõlas käesoleva määruse artikli 39a lõikega 3;

v) kui vähese süsinikuheitega sünteetiline osa ei ole null ja käitaja soovib kohaldada nullmäära, määrab käitaja nullmääraga vähese süsinikuheitega sünteetilise osa kooskõlas käesoleva määruse artikli 39a lõikega 4;

vi) kui nullmääraga biomassiosa, nullmääraga muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa või nullmääraga vähese süsinikuheitega sünteetiline osa ei ole null, summeerib käitaja nullmääraga osa arvutamiseks nullmääraga biomassiosa, nullmääraga muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa ja nullmääraga vähese süsinikuheitega sünteetilise osa. Fossiilne osa on kõigi nullmäärata osade summa;

vii) heitekoefitsiendi arvutamiseks korrutab käitaja esmase heitekoefitsiendi fossiilse osaga.

Kui käitaja ei arvuta nullmääraga osa, on punkti vi kohaldamisel fossiilne osa 100 %.

Erandina käesoleva punkti esimesest lõigust võib käitaja

i) määrata biomassiosa identseks nullmääraga biomassiosaga, kui viimane on määratud massibilansi alusel vastavalt direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõikele 1;

ii) määrata muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa identseks nullmääraga muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osaga, kui viimane on määratud massibilansi alusel vastavalt direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõikele 1;

iii) määrata vähese süsinikuheitega sünteetilise osa identseks nullmääraga vähese süsinikuheitega sünteetilise osaga, kui viimane on määratud massibilansi alusel vastavalt direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõikele 1.“

15) Artikli 37 lõike 2 viimane lõik asendatakse järgmisega:

„Kui kasutatakse segakütust, siis peab käitaja esitama tõendid selle kohta, et esimese lõigu punkti a või b kohaldamine ei põhjusta heitkoguste alahindamist.“

16) 2. jao 5. alajao pealkiri asendatakse järgmisega:

„**Biomassi, vähese süsinikuheitega sünteetiliste kütuste, muude kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuste ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste käsitlemine**“.

17) Artiklit 38 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 viimane lõik jäetakse välja;

b) lõike 2 esimene lõik jäetakse välja;

c) lõiget 4 muudetakse järgmiselt:

i) mõiste „biomassiosa“ asendatakse mõistega „nullmääraga biomassiosa“;

ii) viimane lõik jäetakse välja;

d) lõiget 5 muudetakse järgmiselt:

i) esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Selleks, et biokütuseid, vedelaid biokütuseid ja biomasskütuseid saaks võtta arvesse lähtevoo nullmääraga biomassiosa määramisel, peavad need vastama direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–7 ja 10 sätestatud säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumidele.“;

ii) kuues lõik asendatakse järgmisega:

„Vastavust direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–7 ja 10 sätestatud kriteeriumidele hinnatakse kooskõlas kõnealuse direktiivi artikliga 30 ja artikli 31 lõikega 1. Kriteeriumid võib lugeda täidetuks ka juhul, kui käitaja esitab tõendid sellise biokütuse, vedela biokütuse või biogaasi koguse ostmise kohta, mis on seotud vastava koguse tühistamisega artikli 31a kohaselt loodud liidu andmebaasis või liikmesriigi poolt kõnealuse direktiivi artikli 31a lõike 5 kohaselt loodud riiklikus andmebaasis. Kui nimetatud andmebaasides tühistatud koguste puhul ilmneb hiljem säästlikkuse tõendamise osas mittevastavus, parandab pädev asutus tõendatud heitkoguseid vastavalt.“;

iii) seitsmes lõik asendatakse järgmisega:

„Kui kasutatav biomass ei vasta käesolevale lõikele, käsitatakse selles sisalduvat süsinikku fossiilse süsinikuna.“;

iv) lisatakse järgmine kaheksas lõik:

„Kui käesoleva lõike esimese kuni kuuenda lõigu kohaselt biomassi suhtes direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–7 ja 10 sätestatud kriteeriume ei kohaldata, võrdub biomassi nullmääraga biomassiosa selle biomassiosaga.“

18) Artiklit 39 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Biomassi sisaldavate kütuste või materjalide puhul võib käitaja kas eeldada biomassi puudumist ja kohaldada biomassiosa standardväärtusena 0 % või määrata biomassiosa lõike 2 kohaselt, kohaldades käesoleva määruse II lisa punktis 2.4 kindlaks määratud määramistasandeid.“;

b) lõike 2 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Kui nõutava määramistasandi kohaselt peab käitaja määrama biomassiosa analüüside abil, kuid esimese lõigu kohaldamine ei ole tehniliselt teostatav või tekitaks põhjendamatuid kulusid, esitab käitaja pädevale asutusele heakskiitmiseks alternatiivse hindamismeetodi biomassiosa määramiseks. Kindlaks määratud ja jälgitavate sisendvoogudega tootmisprotsessist pärinevate kütuste või materjalide puhul võib käitaja hinnangu aluseks võtta protsessi siseneva ja protsessist väljuva fossiilse ja biomassisüsiniku materjalibilansi.“;

c) lõige 2a jäetakse välja;

d) lõiget 3 muudetakse järgmiselt:

i) esimeses lõigus asendatakse viide artikli 43 lõikele 4 viitega artikli 43 lõikele 4b;

ii) teine lõik asendatakse järgmisega:

„Käitaja võib kindlaks määrata, et teatav kogus gaasivõrgust pärit maagaasi on nullmääraga biogaas, kasutades lõikes 4 sätestatud meetodit. Sel juhul käsitab käitaja erandina artikli 30 lõikest 3 biomassiosa identsena nullmääraga biomassiosaga.“;

e) lõiget 4 muudetakse järgmiselt:

i) esimene lõik asendatakse järgmisega:

„4. Käitaja võib biogaasi biomassiosa ja identse nullmääraga biomassiosa määramiseks kasutada samaväärse energiasisaldusega biogaasi ostuaruandeid, tingimusel et käitaja esitab pädevale asutusele tõendid selle kohta, et:“;

ii) viimane lõik asendatakse järgmisega:

„Käesolevas lõikes sätestatud nõuete täitmise tõendamiseks võib käitaja kasutada ühe või mitme liikmesriigi loodud andmebaasis salvestatud andmeid, mis võimaldavad jälgida biogaasi ülekandeid. Käesolevas lõikes sätestatud nõuete täitmise võib lugeda tõendatuks, kui käitaja esitab tõendid sellise biogaasi koguse ostmise kohta, mis on seotud vastava koguse tühistamisega direktiivi 2018/2001 artikli 31a kohaselt loodud liidu andmebaasis või liikmesriigi poolt kõnealuse direktiivi artikli 31a lõike 5 kohaselt loodud riiklikus andmebaasis. Kui nimetatud andmebaasides tühistatud koguste puhul ilmneb hiljem säästlikkuse tõendamise osas mittevastavus, parandab pädev asutus tõendatud heitkoguseid vastavalt.“

19) Lisatakse järgmine artikkel 39a:

„*Artikkel 39a*

Muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa või vähese süsinikuheitega sünteetilise osa ja nullmääraga muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa või nullmääraga vähese süsinikuheitega sünteetilise osa määramine

1. Kui käitaja ei saa määrata muid kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuseid, ringlussevõetud süsinikupõhiseid kütuseid või vähese süsinikuheitega sünteetilisi kütuseid sisaldavate kütuste või materjalide muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa või vähese süsinikuheitega sünteetilist osa kooskõlas lõikega 2, eeldab käitaja vastavate kütuste puudumist ning kohaldab vastavate osade standardväärtusena 0 %.

2. Käitaja määrab direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõike 1 kohase massibilansi alusel järgmised kütuste koostisega seotud arvutustegurid:

i) nullmääraga muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa või nullmääraga vähese süsinikuheitega sünteetiline osa;

ii) muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa või vähese süsinikuheitega sünteetiline osa.

Kui käitaja ei soovi kohaldada nullmäära, võib ta erandina esimesest lõigust kasutada muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa või vähese süsinikuheitega sünteetilise osa puhul muid meetodeid, näiteks materjalibilanssi segamis- või tootmisprotsessis, millest kütus või materjal saadakse.

3. Sellistes kütustes sisalduvat süsinikku, mis direktiivi (EL) 2018/2001 alusel on kõnealuse direktiivi artiklis 29a sätestatud kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumidele vastavad muud kui bioloogilise päritoluga taastuvkütused või ringlussevõetud süsinikupõhised kütused, loetakse nullmääraga süsinikuks.

Vastavust direktiivi (EL) 2018/2001 artiklis 29a sätestatud kriteeriumidele hinnatakse kõnealuse direktiivi artikli 30 ja artikli 31 lõike 1 kohaselt. Kriteeriumid võib lugeda täidetuks ka juhul, kui käitaja esitab tõendid sellise muude kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuste või ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste koguse ostmise kohta, mis on seotud vastava koguse tühistamisega direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 31a kohaselt loodud liidu andmebaasis või liikmesriigi poolt kõnealuse direktiivi artikli 31a lõike 5 kohaselt loodud riiklikus andmebaasis. Kui nimetatud andmebaasides tühistatud koguste puhul ilmneb hiljem säästlikkuse tõendamise osas mittevastavus, parandab pädev asutus tõendatud heitkoguseid vastavalt.

Kui muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütus või ringlussevõetud süsinikupõhine kütus ei vasta esimeses lõigus osutatud kriteeriumidele, käsitatakse selles sisalduvat süsinikku fossiilse süsinikuna.

4. Vähese süsinikuheitega sünteetiliste kütuste suhtes kohaldatakse nullmäära, kui neis sisalduva süsiniku eest on eelnevalt tagastatud LHÜsid direktiivi 2003/87/EÜ alusel, välja arvatud juhul, kui kogutud süsinik on käesoleva määruse artikli 3 punktis 38f määratletud nullmääraga süsinik.

Vastavust direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29a lõikes 3 sätestatud kriteeriumidele hinnatakse kõnealuse direktiivi artikli 30 ja artikli 31 lõike 1 kohaselt. Kriteeriumid võib lugeda täidetuks ka juhul, kui käitaja esitab tõendid sellise vähese süsinikuheitega sünteetiliste kütuste koguse ostmise kohta, mis on seotud vastava koguse tühistamisega direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 31a kohaselt loodud liidu andmebaasis või liikmesriigi poolt kõnealuse direktiivi artikli 31a lõike 5 kohaselt loodud riiklikus andmebaasis. Kui nimetatud andmebaasides tühistatud koguste puhul ilmneb hiljem säästlikkuse tõendamise osas mittevastavus, parandab pädev asutus tõendatud heitkoguseid vastavalt.

Muudel juhtudel käsitatakse vähese süsinikuheitega sünteetilistes kütustes sisalduvat süsinikku fossiilse süsinikuna.

5. Käitaja võib maagaasi muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa ja identse nullmääraga muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa, kui selliseid osi on maagaasivõrku juhitud, määramiseks kasutada samaväärse energiasisaldusega muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse ostuaruandeid, tingimusel et käitaja esitab pädevale asutusele tõendid selle kohta, et:

a) sama muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse kogust ei arvestata topelt, eelkõige et ostetud muud kui bioloogilise päritoluga taastuvkütust või ringlussevõetud süsinikupõhist kütust ei kasuta väidetavalt keegi teine, muu hulgas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 2 punktis 12 määratletud päritolutagatise avalikustamise kaudu;

b) käitaja ning muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse tootja on ühendatud samasse gaasivõrku.

Käesolevas lõikes sätestatud nõuete täitmise võib lugeda tõendatuks, kui käitaja esitab tõendid sellise gaasilise muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse koguse ostmise kohta, mis on seotud vastava koguse tühistamisega direktiivi 2018/2001 artikli 31a kohaselt loodud liidu andmebaasis või liikmesriigi poolt kõnealuse direktiivi artikli 31a lõike 5 kohaselt loodud riiklikus andmebaasis. Kui nimetatud andmebaasides tühistatud koguste puhul ilmneb hiljem säästlikkuse tõendamise osas mittevastavus, parandab pädev asutus tõendatud heitkoguseid vastavalt.“

20) Artiklit 43 muudetakse järgmiselt:

a) lõiget 4 muudetakse järgmiselt:

i) esimene lõik asendatakse järgmisega:

„4. Vajaduse korral määrab käitaja eraldi biomassist pärit CO_2 koguse. Käitaja võib selleks kasutada järgmisi meetodeid:“;

ii) viimane lõik asendatakse järgmisega:

„Kui käitaja pakutud meetod hõlmab pidevat proovivõtmist suitsugaasivoost, kohaldatakse standardit EN 15259 („Air quality — Measurement of stationary source emissions — Requirements for measurement sections and sites and for the measurement objective, plan and report“ („Õhukvaliteet.

Paiksetest allikatest pärit heitkoguste mõõtmine. Mõõtesektsioonide ja -kohtade ning mõõtmise eesmärgi, kava ja aruande nõuded“)). Artikli 33 kohane proovivõtukava peab olema vastavuses käesoleva määruse VII lisa kohase analüüside sagedusega ja tagama representatiivsuse, mis hõlmab kogu aruandeaastat.“;

b) lisatakse järgmised lõiked 4a, 4b ja 4c:

„4a. Käitaja kasutab lõike 4 kohaselt määratud biomassiosa nullmääraga biomassiosana, kui kõigi selliste kütuste või materjalide puhul, mis põhjustavad heidet, mille puhul kasutatakse mõõtmispõhist meetodit, on täidetud järgmised tingimused:

i) käesoleva määruse artikli 38 lõike 5 esimese kuni kuuenda lõigu kohaselt direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõigetes 2–7 ja 10 sätestatud kriteeriume ei kohaldata või

ii) 100 % kasutatud kütuse või materjali biomassiosast on hõlmatud käesoleva määruse artikli 38 lõike 5 kohaselt asjakohaste tõenditega.

Tingimus ii loetakse täidetuks biogaasi puhul, mille seiret tehakse kooskõlas käesoleva määruse artikli 39 lõikega 4.

Kui kütuste või materjalide puhul, mis põhjustavad heidet, mille puhul kasutatakse mõõtmispõhist meetodit, ei ole tingimused i ja ii täidetud, kasutab käitaja nende kütuste või materjalide nullmääraga biomassiosa määramiseks arvutuspõhist meetodit kooskõlas käesoleva määruse artiklitega 24–39a.

4b. Käitaja võib heiteallika koguheitest maha arvata nullmääraga biomassist pärit heitkogused, mis on määratud kooskõlas käesoleva artikli lõikega 4a.

Kui käitaja pakutud meetod nullmääraga biomassiosa määramiseks hõlmab pidevat proovivõtmist suitsugaasivoost ja käitis tarbib maagaasi võrgust, määrab käitaja kasutatud biogaasi füüsilise CO_2 koguse kooskõlas käesoleva määruse artiklitega 32–35 ja arvab vastava CO_2 koguse maha nullmääraga CO_2 kogusest, mis on määratud kooskõlas käesoleva artikli lõikega 4a.

4c. Kui käitaja kasutab protsessis, mille puhul kohaldatakse mõõtmispõhist meetodit, nullmääraga muid kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuseid või ringlussevõetud süsinikupõhiseid kütuseid või vähese süsinikuheitega sünteetilisi kütuseid, võib käitaja sellistest kütustest tulenevad heitkogused koguheitest maha arvata.

Nullmääraga muudest kui bioloogilise päritoluga taastuvkütustest, ringlussevõetud süsinikupõhistest kütustest või vähese süsinikuheitega sünteetilistest kütustest tulenevate heitkoguste määramiseks kasutatakse arvutuspõhist meetodit kooskõlas käesoleva määruse artiklitega 24–39a. Need võrduvad asjaomase kütuse tegevusandmetega, mis on korrutatud esmase heitekoefitsiendiga ja nullmääraga muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa või nullmääraga vähese süsinikuheitega sünteetilise osaga.“;

c) lõike 5 punkt a asendatakse järgmisega:

„a) arvutamine asjakohase materjalibilansi alusel, võttes arvesse kõiki olulisi parameetreid nii sisendi poolel (sealhulgas CO_2 heite puhul vähemalt sisendmaterjali hulka, siseneva õhu voogu ja protsessi kasutegurit) kui ka väljundi poolel (sealhulgas vähemalt toodangut, hapniku (O_2), vääveldioksiidi (SO_2) ja lämmastikoksiidide (NO_x) kontsentratsiooni);“.

21) Artikli 44 lõike 1 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„1. Käitaja arvutab heitkoguste või ülekantud CO_2koguste määramise seisukohast asjakohaste parameetrite, sealhulgas kontsentratsioonide ja voo tunni keskmised mõõtmispõhise meetodi abil, kasutades kõiki konkreetse tunni kohta saada olevaid andmepunkte.“

22) Artiklis 46 ja I lisa punkti 1 alapunkti 7 alapunktides a, b ja c asendatakse mõiste „transpordivõrk“ mõistega „CO_2 transporditaristu“.

23) Artikli 47 lõike 2 viimane lõik jäetakse välja.

24) Artiklit 48 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 2 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„2. Kui oma-CO_2 on pärit direktiivi 2003/87/EÜ I lisaga hõlmatud või kõnealuse direktiivi artikli 24 alusel lisatud tegevustest ja see kantakse seejärel käitisest välja lähtevoo osana teise kõnealuse direktiivi kohaldamisalasse kuuluvasse käitisesse ja tegevusse, ei arvata seda selle käitise heiteks, kust see pärit on. Oma-CO_2 nullmääraga biomassiosa, nullmääraga muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa või nullmääraga vähese süsinikuheitega sünteetilise osa määramiseks kooskõlas käesoleva määruse artikliga 39 tagab ülekandva käitise käitaja, et valitud seiremeetodiga ei alahinnata süstemaatiliselt ülekandva käitise koguheidet.“;

b) lõike 3 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„3. Käitajad võivad määrata käitisest üle kantavad oma-CO_2 kogused nii ülekandva kui ka vastuvõtva käitise juures. Sel juhul peavad vastavalt ülekantud ja vastuvõetud oma-CO_2 kogused ning vastav nullmääraga biomassiosa, nullmääraga muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa ja nullmääraga vähese süsinikuheitega sünteetiline osa olema identsed.“

25) Artiklit 49 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Käitaja arvab käitise heitkogustest maha kõik direktiivi 2003/87/EÜ I lisaga hõlmatud tegevustest pärit CO_2 kogused, mis ei tulene nullmääraga süsinikust ja mida ei paisata käitisest atmosfääri, vaid mis kantakse käitisest mõnda järgmistest käitistest:

i) kogumiskäitis, et CO_2 transportida ja pikaks ajaks geoloogiliselt säilitada direktiivi 2009/31/EÜ kohaselt lubatud säilitamiskohas;

ii) CO_2 transporditaristu, et CO_2 pikaks ajaks geoloogiliselt säilitada direktiivi 2009/31/EÜ kohaselt lubatud säilitamiskohas;

iii) direktiivi 2009/31/EÜ kohaselt lubatud säilitamiskoht pikaajaliseks geoloogiliseks säilitamiseks.“;

b) lõiked 3 ja 4 asendatakse järgmisega:

„3. Selleks et kooskõlas lõikega 1 määrata ühest käitisest või CO_2 transporditaristust teise käitisesse või CO_2 transporditaristusse üle kantud CO_2 kogus, kohaldab käitaja käesoleva määruse IV lisas esitatud lisasätteid arvesse võttes kas arvutuspõhist meetodit või mõõtmispõhist meetodit kooskõlas käesoleva määruse artiklitega 43, 44 ja 45.

Kui kohaldatakse mõõtmispõhist meetodit, vastab heiteallikas mõõtmispunktile ja heidet väljendatakse ülekantud CO_2 kogusena.

4. Kui käitaja kasutab ühest käitisest või CO_2 transporditaristust teise üle kantud CO_2 koguse määramiseks mõõtmispõhist meetodit, kohaldab ta käesoleva määruse VIII lisa punktis 1 kindlaks määratud kõrgeimat määramistasandit.

Käitaja võib siiski kohaldada sellest ühe võrra madalamat määramistasandit, kui ta tõendab, et käesoleva määruse VIII lisa punktis 1 kindlaks määratud kõrgeima määramistasandi kohaldamine ei ole tehniliselt teostatav või sellega kaasnevad põhjendamatud kulud.“;

c) lisatakse lõiked 6 ja 7:

„6. Kui kogumiskäitisesse üle kantud CO_2 tuleneb materjalidest või kütustest, mis sisaldavad nullmääraga süsinikuosa, arvab ülekandev käitis kooskõlas käesoleva artikli esimese lõikega oma teatatud heitkogustest maha üksnes sellise CO_2 koguse, mis on proportsionaalne selle süsinikuosaga, mis ei pärine nullmääraga süsinikust.

CO_2 transporditaristu või säilitamiskoha käitaja teeb igasuguse esimeses lõigus nimetatud CO_2, sealhulgas CO_2, mis on pärit üksustest, mis ei tegele direktiivi 2003/87/EÜ I lisas loetletud tegevustega, leketest põhjustatud heite, kontrollimatu heite ja väljalastud heite seiret ning teatab heitest nii, nagu CO_2 oleks fossiilne.

7. CO_2 transporditaristu käitaja poolt asjaomase aruandeperioodi kohta teatatud heitkogused võivad sisaldada sellist teel olevat CO_2, mis on teise käitisesse või CO_2 transporditaristusse üle kantud hiljemalt järgneva aasta 31. jaanuaril. Käitaja koostab igal aastal CO_2 transporditaristusse siseneva ja sealt väljuva CO_2 inventuuri ning esitab eraldi aruande teel oleva CO_2 kohta.“

26) Lisatakse järgmine artikkel 49a:

„Artikkel 49a

Tootes püsivalt keemiliselt seotud heitkogused

1. Käitaja arvab käitise heitkogustest maha direktiivi 2003/87/EÜ I lisaga hõlmatud tegevusaladel nullmäärata süsinikust tuleneva CO_2 koguse, mida ei paisata käitisest atmosfääri, vaid mis on püsivalt keemiliselt seotud tootes, mis on loetletud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 12 lõike 3b kohaselt vastu võetud delegeeritud määruses.

Kui CO_2 tuleneb materjalidest või kütustest, mis sisaldavad nullmääraga süsinikuosa, arvab käitaja käitise heitkogustest maha üksnes sellise CO_2 koguse, mis on püsivalt keemiliselt seotud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 12 lõike 3b kohaselt vastu võetud delegeeritud määruses loetletud tootes ja mis on proportsionaalne selle süsinikuosaga, mis ei tulene nullmääraga süsinikust.

2. Selleks, et määrata lõikes 1 sätestatud erisustele vastavas tootes seotud CO_2 kogus, kohaldab käitaja kas standardmeetodit kooskõlas käesoleva määruse II lisa punktidega 2 ja 4 või massibilanssi kooskõlas käesoleva määruse artikliga 25, kasutades selle arvutuse jaoks asjakohaste lähtevoogudena kütuseid ja materjale, mis sisenevad protsessi ja väljuvad protsessist, milles CO_2 keemiliselt seotakse, võttes samal ajal arvesse protsessiga seotud põlemisel tekkivaid heitkoguseid. Selleks kohaldatakse käesoleva määruse II lisas kindlaks määratud kõrgeimat määramistasandit, mis on samas lisas CO_2 heidet tekitava tegevuse jaoks esitatud. Käitaja võib siiski kohaldada sellest ühe võrra madalamat määramistasandit, kui ta tõendab pädevale asutusele veenvalt, et käesoleva määruse II lisas kindlaks määratud kõrgeima määramistasandi kohaldamine ei ole tehniliselt teostatav või sellega kaasnevad põhjendamatud kulud.“

27) IV peatüki pealkiri asendatakse järgmisega:

„**LENNUNDUSE HEITKOGUSTE JA MUU KUI CO_2 HEITE MÕJU SEIRE**“.

28) Artiklit 51 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„1. Õhusõiduki käitaja teeb seiret ja esitab aruande lennutegevuste käigus tekkiva heite ja lennunduse muu kui CO_2 heite mõju kohta kõikide direktiivi 2003/87/EÜ I lisaga hõlmatud lendude puhul, mida asjaomane õhusõiduki käitaja teostab aruandeperioodi jooksul ja mille eest õhusõiduki käitaja vastutab.“;

b) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Et teha kindlaks konkreetne direktiivi 2003/87/EÜ artikli 3 punktis o esitatud määratlusele vastav õhusõiduki käitaja, kes vastutab lennu eest, kasutatakse lennuliikluse juhtimises kasutatavat kutsungit, mis on kindlaks määratud lennuplaani punktis 7. Kutsungiga tehakse õhusõiduki käitaja kindlaks järgmiselt:

a) kui punkt 7 sisaldab õhusõiduki käitaja ICAO tähist, on konkreetne õhusõiduki käitaja see õhusõiduki käitaja, kellele asjaomane ICAO tähis on määratud;

b) kui punkt 7 sisaldab sellise õhusõiduki riikkondsust või ühtset tunnust ning registritunnust, mis on sõnaselgelt märgitud lennuettevõtja sertifikaadis (või samaväärses dokumendis) või riigi väljastatud dokumendis, mis võimaldab õhusõiduki käitaja identifitseerida, on konkreetne õhusõiduki käitaja see juriidiline või füüsiline isik, kellele kõnealune lennuettevõtja sertifikaat (või samaväärne dokument) kuulub või kes on dokumendis märgitud.“;

c) lisatakse järgmine lõige 3a:

„3a. Kui õhusõiduki käitajat ei ole võimalik lõikes 3 osutatud kutsungi abil kindlaks teha, on direktiivi 2003/87/EÜ artikli 3 punktis o osutatud õhusõiduki käitaja, kes vastutab lennu eest, juriidiline või füüsiline isik, kellel on töö- või muu lepinguline suhe lennu kapteniga.“

29) Artikli 52 lõike 1 kaks esimest lõiku asendatakse järgmisega:

„1. Hiljemalt neli kuud enne seda, kui õhusõiduki käitaja alustab direktiivi 2003/87/EÜ I lisaga hõlmatud lennutegevust, esitab ta kooskõlas käesoleva määruse artikliga 12 pädevale asutusele heitkoguste ja lennunduse muu kui CO_2 heite mõju seiret ja aruandlust käsitleva seirekava.

Erandina esimesest lõigust esitab õhusõiduki käitaja, kes esimest korda teostab sellist direktiivi 2003/87/EÜ I lisaga hõlmatud lennutegevust või teeb sellist muu kui CO_2 heite mõju seiret ja aruandlust, mida ei olnud võimalik neli kuud enne tegevuse algust ette näha, pädevale asutusele seirekava ilma põhjendamatu viivituseta, kuid mitte hiljem kui kuus nädalat pärast kõnealuse tegevuse teostamist. Õhusõiduki käitaja esitab pädevale asutusele piisavad põhjendused selle kohta, miks seirekava ei olnud võimalik esitada neli kuud enne tegevuse algust.“

30) Artiklit 53 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Lennutegevustest tuleneva CO_2 aastaheite määramiseks korrutab õhusõiduki käitaja iga puhta kütuse aastase tarbe, mis on väljendatud tonnides, vastava heitekoefitsiendiga.

Lennuki segakütuste puhul määrab õhusõiduki käitaja iga puhta kütuse teoreetilise koguse kõnealuse segakütuse koguhulgas ja asjakohased koostise andmed, kohaldades järgmist:

i) kui kütus sisaldab biomassi, määrab õhusõiduki käitaja biomassiosa kooskõlas artikliga 54;

ii) kui kütus sisaldab muud kui bioloogilise päritoluga taastuvkütust või ringlussevõetud süsinikupõhist kütust või vähese süsinikuheitega sünteetilist kütust, määrab õhusõiduki käitaja muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa või vähese süsinikuheitega sünteetilise osa kooskõlas artikliga 54b;

iii) kui muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa või vähese süsinikuheitega sünteetiline osa ei ole null ja õhusõiduki käitaja soovib kohaldada nullmäära, määrab õhusõiduki käitaja nullmääraga muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa või nullmääraga vähese süsinikuheitega sünteetilise osa kooskõlas artikliga 54c;

iv) kui nullmääraga biomassiosa, nullmääraga muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa või nullmääraga vähese süsinikuheitega sünteetiline osa ei ole null, summeerib õhusõiduki käitaja nullmääraga osa arvutamiseks nullmääraga biomassiosa, nullmääraga muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa ja nullmääraga vähese süsinikuheitega sünteetilise osa. Fossiilne osa on kõigi nullmäärata osade summa;

v) iga puhta kütuse koguse arvutamiseks korrutab õhusõiduki käitaja lennuki segakütuse üldkoguse asjaomase osaga.

Kui õhusõiduki käitaja ei arvuta nullmääraga osa, on käesoleva lõike punkti iv kohaldamisel fossiilne osa 100 %.“;

b) lisatakse järgmised lõiked 1a ja 1b:

„1a. Selleks et hinnata heite läviväärtusi, mis on sätestatud käesoleva määruse artikli 55 lõigetes 1 ja 2, direktiivi 2003/87/EÜ artikli 28a lõikes 4 ja direktiivi 2003/87/EÜ I lisa tabeli kandes „Lennundus“, korrutab õhusõiduki käitaja erandina lõikest 1 CO_2 heite määramiseks iga kütuse aastase tarbe selle esmase heitekoefitsiendiga.

1b. Komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2019/1603 (*)artikli 3 kohase aruandluse eesmärgil määrab ja esitab õhusõiduki käitaja heitkogused, mis saadakse iga kütuse aastase tarbe ja esmase heitekoefitsiendi korrutamisel.

_____

(*) Komisjoni 18. juuli 201918. juuli 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/1603, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ meetmete osas, mille Rahvusvaheline Tsiviillennunduse Organisatsioon on võtnud seoses lennunduse heitkoguste seire, aruandluse ja tõendamisega üleilmse turupõhise meetme rakendamise eesmärgil (ELT L 250, 30.9.2019, lk 10, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2019/1603/oj).“;

c) lõike 6 viimane lõik asendatakse järgmisega:

„Muude alternatiivsete lennukikütuste kui biokütuste, muude kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuste, ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste või vähese süsinikuheitega sünteetiliste kütuste puhul määrab õhusõiduki käitaja heitekoefitsiendi kooskõlas käesoleva määruse artikliga 32. Selliste kütuste puhul määratakse alumine küttevääртus ja esitatakse see memokirjena.“

31) Lisatakse järgmine artikkel 53a:

„Artikkel 53a

Alternatiivsete lennukikütuste kasutamise aruandlust käsitlevad eeskirjad

1. Õhusõiduki käitaja teeb kasutatud alternatiivsete lennukikütuste koguse seiret ja teatab selle koguse iga lennu või lennuväljapaariga seostatuna.

2. Kui alternatiivsed lennukikütused toimetatakse õhusõiduki juurde füüsiliselt tuvastatavate partiidena, esitab õhusõiduki käitaja pädevale asutusele tõendid selle kohta, et alternatiivne lennukikütus on seostatud lennuga, mis järgneb vahetult lennuki tankimisele asjaomase lennu jaoks.

Kui toimub mitu järjestikust lendu, mille vahel kütust ei tangita, jaotab õhusõiduki käitaja alternatiivse kütuse koguse ja omistab selle nendele lendudele proportsionaalselt kõnealuste lendude heitkogustega, mis on arvutatud esmase heitekoefitsiendiga.

3. Kui alternatiivset lennukikütust ei saa lennuväljal konkreetse lennuga füüsiliselt seostada, seostab õhusõiduki käitaja kütuse oma lendudega, mille puhul tuleb lubatud heitkoguse ühikud tagastada kooskõlas direktiivi 2003/87/EÜ artikli 12 lõikega 3, proportsionaalselt asjaomaselt lennuväljalt väljuvate kõnealuste lendude heitkogustega, mis on arvutatud esmase heitekoefitsiendiga.

Sellega seoses peab õhusõiduki käitaja esitama pädevale asutusele tõendid selle kohta, et alternatiivne lennukikütus toimetati stardilennuvälja tankimissüsteemi aruandeperioodil või kuni kolm kuud enne aruandeperioodi algust või kuni kolm kuud pärast aruandeperioodi lõppu.

4. Lõigete 2 ja 3 kohaldamisel esitab õhusõiduki käitaja pädevale asutusele tõendid selle kohta, et:

i) väidetav alternatiivse lennukikütuse üldkogus ei ületa kõnealuse õhusõiduki käitaja kütuse kogukasutust lendude jaoks, mille puhul tuleb tagastada lubatud heitkoguse ühikud kooskõlas direktiivi 2003/87/EÜ artikli 12 lõikega 3 ja mis väljuvad lennuväljalt, kus alternatiivne lennukikütus tarnitakse;

ii) alternatiivse lennukikütuse kogus lendude jaoks, mille puhul tuleb tagastada lubatud heitkoguse ühikud kooskõlas direktiivi 2003/87/EÜ artikli 12 lõikega 3, ei ületa ostetud alternatiivse lennukikütuse üldkogust, millest on maha arvatud kolmandatele isikutele müüdud alternatiivse lennukikütuse üldkogus;

iii) lennuväljapaari kaupa koondatud lendudega seostatud alternatiivsete lennukikütuste ja fossiilkütuste suhe ei ületa segamise maksimummäära, mida selle, vastavalt tunnustatud rahvusvahelisele standardile sertifitseeritud kütuseliigi puhul kohaldatakse;

iv) sama alternatiivse lennukikütuse kogust ei arvestata topelt, eelkõige et ostetud alternatiivset lennukikütust ei ole väidetavalt kasutatud varasemas aruandes ega teise õhusõiduki käitaja poolt ega muus süsinikuhinnastamissüsteemis.

Punktide i–iii kohaldamisel eeldatakse, et pärast lendu ja enne tankimist paakidesse jäänud kütus on 100 % fossiilkütus.

Punktis iv osutatud nõuetele vastavuse tõendamiseks võib õhusõiduki käitaja kasutada andmeid, mis on salvestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 31a kohaselt loodud liidu andmebaasi või liikmesriigi poolt kõnealuse direktiivi artikli 31a lõike 5 kohaselt loodud riiklikku andmebaasi.“

32) Artiklid 54 ja 54a asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 54*

Biokütuste biomassiosa määramine

1. Õhusõiduki käitaja määrab biokütuseid sisaldavate lennuki segakütuste biomassiosa. Õhusõiduki käitaja võib kas eeldada biokütuse puudumist ja kohaldada fossiilse osa standardväärtust 100 % või määrata biokütuse osa kooskõlas lõikega 2 või 3. Puhaste biokütuste puhul kasutab õhusõiduki käitaja biomassiosa standardväärtust 100 %.

Erandina esimesest lõigust võib biokütuseid sisaldavaid lennuki segakütuseid kasutav õhusõiduki käitaja otsustada teha biokütuse sisalduse ja fossiilse lennukikütuse sisalduse seiret eraldi lähtevoogudena, kui kütusetarnijate esitatavad tõendid seda võimaldavad.

2. Kui biokütused segatakse füüsiliselt fossiilkütustega ja need toimetatakse õhusõiduki juurde füüsiliselt tuvastatavate partiidena, võib õhusõiduki käitaja teha biomassiosa määramiseks artiklite 32–35 kohaseid analüüse, võttes aluseks asjakohase standardi ja kõnealustes artiklites sätestatud analüüsimeetodid, tingimusel et pädev asutus on selle standardi ja nende analüüsimeetodite kasutamise heaks kiitnud. Kui õhusõiduki käitaja tõendab pädevale asutusele, et sellised analüüsid tooksid kaasa põhjendamatud kulud või ei ole tehniliselt teostatavad, võib õhusõiduki käitaja võtta biokütuse sisalduse hindamisel aluseks ostetud fossiilkütuste ja biokütuste segamise materjalibilansi. Kui biomassiosa määramisel kasutati massibilanssi vastavalt direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõikele 1, ei nõuta tõendeid põhjendamatute kulude või tehnilise teostatavuse kohta.

3. Kui ostetud biokütusepartiisid ei toimetata füüsiliselt konkreetse õhusõiduki juurde, ei kasuta õhusõiduki käitaja kasutatud kütuste biomassiosa määramiseks analüüse. Õhusõiduki käitaja võib biomassiosa määramiseks kasutada samaväärse energiasisaldusega biokütuse ostuaruandeid.

Artikkel 54a

Erisätted nõuetele vastavate lennukikütuste kohta

1. Direktiivi 2003/87/EÜ artikli 3c lõike 6 kohaldamiseks kehtestab ärilisel eesmärgil tegutsev õhusõiduki käitaja kirjaliku menetluse ning dokumenteerib, rakendab ja hoiab seda käigus, et teha allahelikiirusega lendude jaoks kasutatud puhaste nõuetele vastavate lennukikütuste koguste (tonnides) seiret, ning esitab oma aastaheite aruandes eraldi memokirjena nõuetele vastavate lennukikütuste väidetavad kogused.

2. Lõike 1 kohaldamisel tagab õhusõiduki käitaja, et kõik nõuetele vastava lennukikütuse väidetavad kogused on sertifitseeritud kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikliga 30 või mõne muu määruse 2023/2405 alusel lubatud sertifitseerimissüsteemiga. Pädev asutus võib lubada õhusõiduki käitajal kasutada andmeid, mis on salvestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 31a kohaselt loodud liidu andmebaasi või liikmesriigi poolt kõnealuse direktiivi artikli 31a lõike 5 kohaselt loodud riiklikku andmebaasi. Kui nimetatud andmebaasides tühistatud koguste puhul ilmneb hiljem säästlikkuse tõendamise osas mittevastavus, parandab pädev asutus puhaste nõuetele vastavate lennukikütuste tõendatud koguseid vastavalt.

3. Lennuki segakütuste puhul võib õhusõiduki käitaja kas eeldada nõuetele vastava lennukikütuse puudumist ja kohaldada fossiilse osa standardväärtust 100 % või määrata puhta nõuetele vastava lennukikütuse koguse kooskõlas lõikega 3a.

3a. Puhta nõuetele vastava lennukikütuse koguse määramiseks summeerib õhusõiduki käitaja direktiivi 2003/87/EÜ artikli 3c lõike 6 alusel nõuetele vastavate puhaste alternatiivkütuste kogused, mis on määratud kooskõlas käesoleva määruse artikli 53 lõikega 1. Puhtad nõuetele vastavad kütused seostatakse iga lennu või lennuväljapaariga kooskõlas lõikega 4 või 5.

4. Kui nõuetele vastavad lennukikütused toimetatakse õhusõiduki juurde füüsiliselt tuvastatavate partiidena, esitab õhusõiduki käitaja pädevale asutusele tõendid selle kohta, et nõuetele vastav lennukikütus on seostatud lennuga, mis järgneb vahetult lennuki tankimisele asjaomase lennu jaoks.

Kui toimub mitu järjestikust lendu, mille vahel kütust ei tangita, jaotab õhusõiduki käitaja nõuetele vastavate lennukikütuste koguse ja omistab selle nendele lendudele proportsionaalselt kõnealuste lendude heitkogustega, mis on arvutatud esmase heitekoefitsiendiga.

5. Kui nõuetele vastavat lennukikütust ei saa lennuväljal konkreetse lennuga füüsiliselt seostada, seostab õhusõiduki käitaja kütuse oma lendudega, mille puhul tuleb lubatud heitkoguse ühikud tagastada kooskõlas direktiivi 2003/87/EÜ artikli 12 lõikega 3, ja kõnealuse direktiivi artikli 3c lõikega 8 hõlmatud lendudega proportsionaalselt asjaomaselt lennuväljalt väljuvate kõnealuste lendude heitkogustega, mis on arvutatud esmase heitekoefitsiendiga.

Selleks peab õhusõiduki käitaja esitama pädevale asutusele tõendid selle kohta, et nõuetele vastav lennukikütus toimetati stardilennuvälja tankimissüsteemi aruandeperioodil või kuni kolm kuud enne aruandeperioodi algust või kuni kolm kuud pärast aruandeperioodi lõppu.

6. Lõigete 4 ja 5 kohaldamisel esitab õhusõiduki käitaja pädevale asutusele tõendid selle kohta, et:

a) väidetav nõuetele vastava lennukikütuse üldkogus ei ületa kõnealuse õhusõiduki käitaja kütuse kogukasutust lendude jaoks, mille puhul tuleb tagastada lubatud heitkoguse ühikud vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artikli 12 lõikele 3, ja lendude jaoks, mis on hõlmatud kõnealuse direktiivi artikli 3c lõikega 8, ning mis väljuvad lennuväljalt, kus nõuetele vastav lennukikütus tarnitakse;

b) nõuetele vastava lennukikütuse kogus lendude jaoks, mille puhul tuleb tagastada lubatud heitkoguse ühikud kooskõlas direktiivi 2003/87/EÜ artikli 12 lõikega 3, ning kõnealuse direktiivi artikli 3c lõikega 8 hõlmatud lendude jaoks, ei ületa ostetud nõuetele vastava lennukikütuse üldkogust, millest on maha arvatud kolmandatele isikutele müüdud nõuetele vastavate lennukikütuste üldkogus;

c) lennuväljapaari kaupa koondatud lendudega seostatud nõuetele vastavate lennukikütuste ja fossiilkütuste suhe ei ületa segamise maksimummäära, mida selle, vastavalt tunnustatud rahvusvahelisele standardile sertifitseeritud kütuseliigi puhul kohaldatakse;

d) sama nõuetele vastava lennukikütuse kogust ei arvestata topelt, eelkõige et ostetud nõuetele vastavat lennukikütust ei ole väidetavalt kasutatud varasemas aruandes ega teise õhusõiduki käitaja poolt ega muus süsinikuhinnastamissüsteemis.

Punktide a, b ja c kohaldamisel eeldatakse, et pärast lendu ja enne tankimist paakidesse jäänud kütus on 100 % nõuetele mittevastav kütus.

Punktis d osutatud nõuetele vastavuse tõendamiseks võib õhusõiduki käitaja kasutada andmeid, mis on salvestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 31a kohaselt loodud liidu andmebaasi või liikmesriigi poolt kõnealuse direktiivi artikli 31a lõike 5 kohaselt loodud riiklikku andmebaasi.“

33) Lisatakse järgmised artiklid 54b ja 54c:

„Artikkel 54b

Muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse, ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse või vähese süsinikuheitega sünteetilise osa määramine

1. Õhusõiduki käitaja määrab muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa või vähese süsinikuheitega sünteetilise osa selliste lennuki segakütuste puhul, mis sisaldavad muud kui bioloogilise päritoluga taastuvkütust või ringlussevõetud süsinikupõhist kütust või vähese süsinikuheitega sünteetilist kütust. Õhusõiduki käitaja võib kas eeldada muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse või vähese süsinikuheitega sünteetilise kütuse puudumist ja kohaldada fossiilse osa standardväärtust 100 % või määrata muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa või vähese süsinikuheitega sünteetilise osa kooskõlas lõikega 2 või 3. Puhta muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse või puhta vähese süsinikuheitega sünteetilise kütuse puhul kasutab õhusõiduki käitaja muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa või vähese süsinikuheitega sünteetilise osa standardväärtust 100 %.

Erandina esimesest lõigust võib muud kui bioloogilise päritoluga taastuvkütust või ringlussevõetud süsinikupõhist kütust või vähese süsinikuheitega sünteetilist kütust sisaldavaid lennuki segakütuseid kasutav õhusõiduki käitaja otsustada teha muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse sisalduse või vähese süsinikuheitega sünteetilise kütuse sisalduse ning muu fossiilse lennukikütuse sisalduse seiret eraldi lähtevoogudena, kui kütusetarnijate esitatavad tõendid seda võimaldavad.

2. Kui muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütus või ringlussevõetud süsinikupõhine kütus või vähese süsinikuheitega sünteetiline kütus segatakse füüsiliselt fossiilkütustega ja toimetatakse õhusõiduki juurde füüsiliselt tuvastatavate partiidena, võtab õhusõiduki käitaja muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse sisalduse või vähese süsinikuheitega sünteetilise kütuse sisalduse hindamisel aluseks massibilansi vastavalt direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõikele 1, kajastades ostetud fossiilkütuste ning muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse või vähese süsinikuheitega sünteetilise kütuse segamist.

3. Kui ostetud muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse või vähese süsinikuheitega sünteetilise kütuse partiisid ei toimetata füüsiliselt konkreetse õhusõiduki juurde, võib õhusõiduki käitaja kasutada muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa või vähese süsinikuheitega sünteetilise osa määramiseks samaväärse energiasisaldusega muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse või vähese süsinikuheitega sünteetilise kütuse ostuaruandeid.

Artikkel 54c

Õhusõiduki käitajate poolt biokütuste, muude kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuste või ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste või vähese süsinikuheitega sünteetiliste kütuste suhtes nullmäära kohaldamine

1. Õhusõiduki käitaja võib arvata lennuki segakütuse biomassiosa nullmääraga biomassiosa hulka üksnes nii suures ulatuses, kui segakütuses sisalduv biokütus vastab artikli 38 lõikes 5 sätestatud kriteeriumidele.

2. Õhusõiduki käitaja võib lennuki segakütuse muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa arvata nullmääraga muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa hulka üksnes nii suures ulatuses, kui segakütuses sisalduv muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütus või ringlussevõetud süsinikupõhine kütus vastab artikli 39a lõikes 3 sätestatud kriteeriumidele.

3. Õhusõiduki käitaja võib lennuki segakütuse vähese süsinikuheitega sünteetilise osa arvata nullmääraga vähese süsinikuheitega sünteetilise osa hulka üksnes nii suures ulatuses, kui segakütuses sisalduv vähese süsinikuheitega sünteetiline kütus vastab artikli 39a lõikes 4 sätestatud kriteeriumidele.

4. Õhusõiduki käitaja võib väita nullmääraga biokütuste, nullmääraga muude kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuste või ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste või nullmääraga vähese süsinikuheitega sünteetiliste kütuste kasutust lendude jaoks, mille puhul tuleb tagastada lubatud heitkoguse ühikud kooskõlas direktiivi 2003/87/EÜ artikli 12 lõikega 3, ainult nii suures ulatuses, kui need nullmääraga kütused vastavad kooskõlas käesoleva määruse artikliga 53a määratud maksimaalsele kütusekasutusele.“

34) Artikli 55 lõike 2 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„2. Erandina artiklist 53 võivad väikeheitetekitajad ja õhusõiduki käitajad, kelle aastane koguheide, mis tuleneb muudest kui direktiivi 2003/87/EÜ artikli 28a lõike 1 punktis a ja artikli 3c lõikes 8 osutatud lendudest, on alla 3 000 tonni CO_2, hinnata kütusekulu lennujaamapaari vahemaa alusel, kasutades Eurocontroli või muu asjakohase organisatsiooni vahendeid, mille abil saab töödelda kõiki lennuliikluse jaoks olulisi andmeid ja vältida heitkoguste alahindamist.“

35) Lisatakse järgmised artiklid 56a ja 56b:

„Artikkel 56a

Lennunduse muu kui CO_2 heite mõju CO_2 ekvivalendi arvutamine

1. Õhusõiduki käitaja seirab reaktiivmootoriga lennukite tegevusega kaasneva muu kui CO_2 heite mõju CO_2 ekvivalentides ($CO_{2(e)}$) lennu kohta.

2. Õhusõiduki käitaja kasutab selleks, et arvutada $CO_{2(e)}$ lennu kohta, globaalse soojendamise potentsiaali (GWP), nimelt GWP_{20}, GWP_{50} ja GWP_{100}, mille tulemusena saadakse iga seiratava lennu puhul $CO_{2(e)}$ väärtused kolme ajahorisondi (20, 50 ja 100 aastat) kohta.

3. Õhusõiduki käitaja kasutab käesolevas määruses ja NEATSis määratletud mõjusust, et täpsustada lõikes 2 osutatud GWPd $CO_{2(e)}$ arvutamiseks lennu kohta, välja arvatud juhul, kui õhusõiduki käitaja esitab pädevale asutusele tõendid selle kohta, et mõjusust ei ole võimalik kasutada.

4. Selleks et arvutada $CO_{2(e)}$ lennu kohta, kasutab õhusõiduki käitaja $CO_{2(e)}$ arvutamise meetodit, mis hõlmab järgmisi elemente:

a) IIIa lisa punktis 3 kirjeldatud kütusekulumoodul ja heitehindamismoodul;

b) IIIa lisa punktis 4 osutatud meetod C, mis kujutab endast ilmapõhist meetodit, ja meetod D, mis kujutab endast asukohapõhist lihtsustatud meetodit;

c) andmelünkade korral kasutatav standardväärtustel põhinev meetod, mida on kirjeldatud IIIa lisa punktis 5 ja IIIb lisas.

Meetod C ja meetod D põhinevad käesoleva lõike punktis a osutatud moodulite sisendandmetel, õhusõiduki käitaja andmetel ning õhusõiduki käitajalt või kolmandatelt isikutelt saadud asjakohastel ilmaandmetel.

5. Õhusõiduki käitaja kasutab meetodit C, et arvutada $CO_{2(e)}$ lennu kohta.

6. Erandina lõikest 5 võivad artikli 55 lõikes 1 määratletud väikeheitetekitajad kasutada meetodit D.

7. Selleks et kohaldada oma lendude suhtes $CO_{2(e)}$ arvutamise mudeleid, peab õhusõiduki käitaja täitma kõik järgmised tingimused, kasutades kas IIIa lisa punkti 2 kohast NEATSi, oma ja kolmanda isiku IT-vahendeid või NEATSi ja nende vahendite kombinatsiooni:

a) need vahendid vastavad IIIa lisa nõuetele seoses kõnealuse lisa punktide 3, 4 ja 5 kohase heitehindamismooduliga;

b) kui on vaja IIIa lisas määratletud täiustatud ilmaandmeid, kasutatakse nende vahendite puhul sama ühtset numbrilist ilmaprognoosi referentsmudelit ja samu ilmaandmeid, mida pakub NEATS;

c) need vahendid võimaldavad ja hõlbustavad tõendamise eesmärgil juurdepääsu seireandmetele kooskõlas IIIa lisa punktiga 4;

d) nende vahenditega tagatakse seireandmete turvaline säilitamine vähemalt kaks aastat koos varundamis- ja taastamisfunktsioonidega;

e) nende vahendite puhul järgitakse artikli 75 lõikes 1 sätestatud põhimõtteid.

8. Kui õhusõiduki käitaja kavatseb kasutada lõikes 7 osutatud vahendeid, mis on muud kui kütusekulumoodul, esitab õhusõiduki käitaja kõigepealt komisjonile vahendite tehnilise kirjelduse. Komisjon hindab vahendite tehnilist kirjeldust ja kui vahendid vastavad käesoleva määruse nõuetele, kiidab need heaks. Pärast heakskiitmist esitab õhusõiduki käitaja seirekavas vahendite ja töövoo veelgi täpsema tehnilise kirjelduse.

Artikkel 56b

Andmete seire

1. Õhusõiduki käitaja teeb IIIa lisa punktis 4 nimetatud andmete seiret.

2. Lõikes 1 osutatud seireandmed hangib õhusõiduki käitaja muu hulgas õhusõiduki lennuandmete pardasalvestist, kui see on olemas.

3. Erandina lõikest 2 võib õhusõiduki käitaja kasutada osa või kõigi andmete seireks järgmist:

a) sõltumatud kolmandast isikust allikad, nagu Eurocontrol;

b) NEATS, mida on kirjeldatud IIIa lisa punktis 2.

4. Kui andmed puuduvad ja õhusõiduki käitaja on tõendanud, et ta ei ole võimeline neid andmeid NEATSi või muude meetodite abil hankima, kasutab õhusõiduki käitaja IIIa lisa punktis 5 ja IIIb lisas esitatud standardväärtusi.

5. Õhusõiduki käitajad tagavad tõendajale juurdepääsu kõigile tõendamiseks vajalikele andmetele, sealhulgas konfidentsiaalsetele andmetele. Õhusõiduki käitaja soovi korral käsitleb pädev asutus õhusõiduki käitaja esitatud teavet konfidentsiaalsena.

6. Kui NEATS ei ole kasutamiseks kättesaadav, kuuluvad õhusõiduki käitaja tehtava seire alla iga lennu puhul vähemalt teave lennu kohta ja õhusõiduki omadused. Sellisel juhul arvutab õhusõiduki käitaja $CO_{2(e)}$ lennu kohta hiljem ning hiljemalt siis, kui komisjon on NEATSi kättesaadavaks teinud.

7. Kui ühtset numbrilist ilmaprognoosi referentsmudelit ei ole võimalik kasutada, kuna see ei ole NEATSis kättesaadav, kasutab õhusõiduki käitaja erandina artikli 56a lõikest 5 meetodit D. Kui ühtne numbriline ilmaprognoosi referentsmudel on kättesaadavaks tehtud, kasutab õhusõiduki käitaja asjakohast meetodit kooskõlas artikli 56a lõigetega 5 ja 6.

8. NEATSi ajakohastatakse vastavalt vajadusele.“

36) Artiklit 58 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Käitaja või õhusõiduki käitaja võtab kasvuhoonegaaside heite ja lennunduse muu kui CO_2 heite mõju seireks ja aruandluseks kasutusele kirjalikud andmekäsitluse menetlused ning dokumenteerib, rakendab ja hoiab neid käigus ning tagab, et andmekäsitluse tulemusel koostatud aastaheite aruanne ei sisalda väärkajastamisi ning on vastavuses seirekava, kõnealuste kirjalike menetluste ja käesoleva määrusega.“;

b) lõike 2 punkt c asendatakse järgmisega:

„c) kõik andmevoo osad alates esmastest andmetest kuni aastaheite ja lennunduse muu kui CO2 heite mõjuni, mis kajastavad andmekäsitlustegevuste järjestust ja omavahelisi suhteid, sealhulgas asjakohased valemid ja andmete koondamise etapid;“.

37) Artiklit 66 muudetakse järgmiselt:

a) pealkiri asendatakse järgmisega:

„Andmelünkade täitmine heitearuandluses“;

b) lõike 2 viimane lõik asendatakse järgmisega:

„Kui esimeses kahes lõigus osutatud andmelünkadega lennud moodustavad rohkem kui 5 % aastas tehtud lendudest, mille kohta aruanne esitatakse, teavitab õhusõiduki käitaja sellest viivitamata pädevat asutust ja võtab seiremeetodi täiustamiseks parandusmeetmeid.“

38) Artiklisse 68 lisatakse järgmised lõiked 5 ja 6:

„5. Õhusõiduki käitaja esitab pädevale asutusele lõikes 1 osutatud tingimustel aastaheite aruande lisana eraldi aruande, mis käsitleb lennunduse muud kui CO_2 heite mõju.

6. Lõikes 5 osutatud eraldi aruanne sisaldab vähemalt X lisa punktis 2a loetletud teavet.“

39) Artikli 69 lõike 1 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„1. Iga käitaja kontrollib regulaarselt, kas kasutatavat seiremeetodit saab täiustada.“

40) Artiklit 70 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„1. Pädev asutus annab käitise või õhusõiduki käitaja heitele ja asjakohasel juhul õhusõiduki käitaja lennunduse muule kui CO_2 heite mõjule konservatiivse hinnangu mis tahes järgmises olukorras:“;

b) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Kui tõendaja on rakendusmääruse (EL) 2018/2067 kohases tõendamisaruandes maininud väheolulisi väärkajastamisi, mida käitaja või õhusõiduki käitaja ei ole enne tõendamisaruande väljaandmist parandanud, siis hindab pädev asutus neid väärkajastamisi ning annab vajaduse korral käitise või õhusõiduki käitaja heitele ja lennunduse muule kui CO_2 heite mõjule konservatiivse hinnangu. Pädev asutus teavitab käitajat või õhusõiduki käitajat, kas ja milliseid parandusi on aastaheite aruandes vaja teha. Käitaja või õhusõiduki käitaja peab vastava teabe tegema tõendajale kättesaadavaks.“

41) Artikli 72 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Iga kasvuhoonegaasi – CO_2, N_2O ja PFCd – aastane koguheide ning lennunduse muu kui CO_2 heite mõju esitatakse ümardatud CO_2 või $CO_{2(e)}$ tonnidena. Käitise aastane koguheide arvutatakse CO_2, N_2O ja PFCde ümardatud väärtuste summana.“

42) Artikli 75d lõiget 3 muudetakse järgmiselt:

a) teises lõigus asendatakse mõiste „biomass“ mõistega „nullmääraga kütused“;

b) kolmas lõik asendatakse järgmisega:

„Käesoleva lõike kohaldamisel kohaldatakse artikli 38 lõiget 5 ja artikli 39a lõiget 3, tingimusel et reguleeritud üksusele on kättesaadav asjakohane teave põletamiseks kasutatavate nullmääraga kütuste säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumide kohta.“

43) Artiklit 75e muudetakse järgmiselt:

a) lõike 2 punktid a ja b asendatakse järgmisega:

„a) A-kategooria üksus, kui ajavahemikul 2027–2030 on aruandeperioodile eelneva kahe aasta keskmine tõendatud aastaheide enne kohaldamisalakoefitsiendi kohaldamist ja võtmata arvesse nullmääraga kütustest tulenevat CO_2 kuni 50 000 tonni $CO_{2(e)}$;

b) B-kategooria üksus, kui ajavahemikul 2027–2030 on aruandeperioodile eelneva kahe aasta keskmine tõendatud aastaheide enne kohaldamisalakoefitsiendi kohaldamist ja võtmata arvesse nullmääraga kütustest tulenevat CO_2 üle 50 000 tonni $CO_{2(e)}$.“;

b) lõike 3 punkt a asendatakse järgmisega:

„a) minimaalsed kütusevood, kui reguleeritud üksuse valitud kütusevoogude arvele kokku langeb enne kohaldamisalakoefitsiendi kohaldamist vähem kui 1 000 tonni fossiilset CO_2 aastas;“;

c) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Kui lõikes 2 osutatud reguleeritud üksuse kategooria kindlaksmääramiseks kasutatav keskmine tõendatud aastaheide ei ole saadaval või ei ole enam lõike 2 kohaldamisel representatiivne, kasutab reguleeritud üksus oma kategooria kindlaksmääramiseks keskmise aastaheite konservatiivset hinnangut, mis on arvutatud enne kohaldamisalakoefitsiendi kohaldamist ja võtmata arvesse nullmääraga kütustest tulenevat CO_2.“;

d) lisatakse järgmine lõige 4a:

„4a. Erandina lõigetest 2, 3 ja 4 võib pädev asutus enne 2027. aastat lubada reguleeritud üksusel klassifitseerida end ja iga kütusevoog heitkoguste põhjal pärast kohaldamisalakoefitsiendi kohaldamist ja võtmata arvesse nullmääraga kütustest tulenevat CO_2, kui reguleeritud üksusel on võimalik pädevale asutusele tõendada, et klassifitseerimiseks kasutatud kohaldamisalakoefitsient jääb järgnevatel aastatel representatiivseks.“;

e) lõige 5 jäetakse välja.

44) 4. alajao pealkiri asendatakse järgmisega:

„**Biomassi, vähese süsinikuheitega sünteetiliste kütuste, muude kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuste ja ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste käsitlemine**“.

45) Artiklit 75m muudetakse järgmiselt:

a) pealkiri ja lõike 1 sissejuhatav lause asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 75m*

Biomassi, vähese süsinikuheitega sünteetilisi kütuseid, muid kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuseid ja ringlussevõetud süsinikupõhiseid kütuseid sisaldavate kütusevoogude tarbimisse lubamine

1. Kohaldatakse artiklit 38, artikli 39 lõikeid 1, 3 ja 4 ning artiklit 39a. Selleks“;

b) lõikes 3 asendatakse mõiste „biomassiosa“ mõistega „nullmääraga süsinikuosa“.

46) Artiklit 75n muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Pädev asutus võib pidada reguleeritud üksust väikeste heitkogustega reguleeritud üksuseks, kui on täidetud vähemalt üks järgmistest tingimustest:

a) ajavahemikul 2027–2030: aruandeperioodile eelneva kahe aasta keskmine tõendatud aastaheide oli enne kohaldamisalakoefitsiendi kohaldamist ja nullmääraga kütustest tulenevat CO_2 arvestamata alla 1 000 tonni CO_2 aastas;

b) alates 2031. aastast: asjaomase reguleeritud üksuse keskmine aastaheide, mis esitati käimasolevale kauplemisperioodile vahetult eelneva kauplemisperioodi tõendatud heitearuannetes ning on arvutatud enne kohaldamisalakoefitsiendi kohaldamist ja võtmata arvesse nullmääraga kütustest tulenevat CO_2, oli alla 1 000 tonni CO_2 aastas;

c) kui punktis a osutatud keskmine aastaheide ei ole kättesaadav või ei ole enam punkti a kohaldamisel representatiivne, kuid kõnealuse reguleeritud üksuse aastaheide, mis on arvutatud enne kohaldamisalakoefitsiendi kohaldamist ja võtmata arvesse nullmääraga kütustest tulenevat CO_2, on konservatiivse hindamismeetodi alusel järgmisel viiel aastal alla 1 000 tonni $CO_{2(e)}$ aastas.“;

b) lisatakse järgmine lõige 1a:

„1a. Erandina lõikest 1 võib pädev asutus enne 2027. aastat pidada reguleeritud üksust väikeste heitkogustega reguleeritud üksuseks heitkoguste põhjal pärast kohaldamisalakoefitsiendi kohaldamist ja võtmata arvesse nullmääraga kütustest tulenevat CO_2, kui reguleeritud üksusel on võimalik pädevale asutusele tõendada, et klassifitseerimiseks kasutatud kohaldamisalakoefitsient jääb järgnevatel aastatel representatiivseks.“

47) I lisa muudetakse järgmiselt:

a) punkti 1 muudetakse järgmiselt:

i) alapunkti 4 alapunktis g asendatakse mõiste „biomass“ mõistega „nullmääraga kütused“;

ii) alapunkti 7 alapunkt f asendatakse järgmisega:

„f) vajaduse korral selle konservatiivse hindamismeetodi kirjeldus, mida kasutatakse oma- või ülekantud CO_2 nullmääraga osa ning nullmääraga muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa määramiseks kooskõlas artiklitega 48, 49 või 49a;“;

iii) alapunkt 8 asendatakse järgmisega:

„8) kui CO_2 seotakse keemiliselt kooskõlas artikliga 49a, seiremeetodi üksikasjalik kirjeldus, asjakohasel juhul järgmisi elemente sisaldava kohaldatavate kirjalike menetluste kirjeldusena:

a) menetlused, millega tehakse kindlaks, kas toode, milles CO_2 on püsivalt keemiliselt seotud kooskõlas käesoleva määruse artikli 49a lõikega 1, vastab direktiivi 2003/87/EÜ artikli 12 lõike 3b kohases delegeeritud määruses sätestatud nõuetele, ja nende toodete kasutusviisid;

b) püsivalt keemiliselt seotud CO_2 koguste määramiseks kooskõlas artikli 49a lõikega 2 kasutatava arvutusmeetodi kirjeldus;“;

iv) lisatakse järgmised alapunktid 9 ja 9a:

„9) vajaduse korral sellise menetluse kirjeldus, mille abil hinnatakse, kas nullmääraga lähtevood vastavad artikli 38 lõikele 5 või artikli 39a lõikele 3 või artikli 39a lõikele 4;

9a) vajaduse korral sellise menetluse kirjeldus, mida kasutatakse nullmääraga biogaasi koguste määramiseks ostuaruannete alusel kooskõlas artikli 39 lõikega 4 või nullmääraga muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse koguste määramiseks kooskõlas artikli 39a lõikega 5.“;

b) punkti 2 muudetakse järgmiselt:

i) alapunkti 1 muudetakse järgmiselt:

— alapunkt c asendatakse järgmisega:

„c) seireaasta jooksul heiteallikate loetelu täielikkuse ajakohastamiseks kasutatavate menetluste, süsteemide ja vastutusalade kirjeldus, mille eesmärk on tagada käitaja omanduses olevate õhusõidukite ja liisitud õhusõidukite heitkoguste ja lennunduse muu kui CO_2 heite mõju seire ja aruandluse täielikkus;“;

— alapunktid k, l ja m asendatakse järgmisega:

„k) kinnitus selle kohta, kas õhusõiduki käitaja kavatseb kasutada käesoleva määruse artikli 55 lõikes 2 osutatud vahendeid ja kas õhusõiduki käitaja kavatseb kasutada direktiivi 2003/87/EÜ artikli 28a lõike 4 kohast lihtsustatud korda;

l) vajaduse korral sellise menetluse kirjeldus, mille abil hinnatakse, kas nullmääraga biokütus, muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütus, ringlussevõetud süsinikupõhine kütus või vähese süsinikuheitega sünteetiline kütus vastavad käesoleva määruse artiklile 54c;

m) vajaduse korral sellise menetluse kirjeldus, mida kasutatakse alternatiivsete lennukikütuste koguste määramiseks kooskõlas artikli 53 lõikega 1 ja selle tagamiseks, et teatatud puhtad kütused vastavad käesoleva määruse artiklis 53a sätestatud tingimustele;“;

— alapunkt o asendatakse järgmisega:

„o) vajaduse korral sellise menetluse kirjeldus, mida kasutatakse nõuetele vastavate lennukikütuste koguste määramiseks kooskõlas artikli 54a lõikega 3 ja selle tagamiseks, et teatatud kütused vastavad käesoleva määruse artikli 54a lõigetes 4 ja 5 sätestatud tingimustele;“;

— lisatakse järgmised punktid p ja q:

„p) kinnitus selle kohta, kas õhusõiduki käitaja käitab artikli 56a lõike 1 kohaseid lende;

q) kinnitus selle kohta, kas õhusõiduki käitaja kavatseb lennunduse muu kui CO_2 heite mõju määramiseks kasutada ainult NEATSi või ta kavatseb kõigi või osa seireandmete puhul kasutada oma või kolmanda isiku IT-vahendeid, nagu on kirjeldatud artikli 56a lõikes 7.“;

ii) alapunkti 2 sissejuhatav lõik asendatakse järgmisega:

„2. Heitkoguste seireks peab õhusõiduki käitaja puhul, keda ei peeta artikli 55 lõike 1 kohaseks väikeheitetekitajaks või kes ei kavatse kasutada väikeheitetekitajate vahendit kooskõlas artikli 55 lõikega 2, seirekava sisaldama järgmist teavet:“;

iii) lisatakse järgmine alapunkt 3:

„3. Lennunduse muu kui CO_2 heite mõju seireks peab õhusõiduki käitaja puhul, kes ei kasuta lennunduse muu kui CO_2 heite mõju määramiseks ainult NEATSi, seirekava sisaldama järgmist teavet, kui see on asjakohane:

a) kirjeldus kütusekulumooduli ja heitehindamismooduli, $CO_{2(e)}$ arvutamise mudeli ja sellega seotud IT-vahendite kohta, mida õhusõiduki käitaja kavatseb kasutada;

b) käesoleva määruse IIIa lisa punktis 4 kirjeldatud $CO_{2(e)}$ arvutamise mudeliga seotud andmete seire kirjeldus ja vooskeem;

c) sellise kirjaliku menetluse kirjeldus, millega tagatakse, et käesoleva määruse IIIa lisa kohastesse $CO_{2(e)}$ arvutamise mudelitesse sisestatakse asjakohaseid andmeid ning et iga lennu puhul võetakse arvesse kõigi muude mõjurite kui CO_2 mõju kliimale;

d) sellise kirjaliku menetluse kirjeldus, mida kasutatakse andmelünkade kindlakstegemiseks ja hindamiseks ning käesoleva määruse IIIa lisa punktis 5 ja IIIb lisas kirjeldatud standardväärtuste kohaldamiseks, et täita andmelüngad.“;

c) punkti 4 alapunkt 3 asendatakse järgmisega:

„3) Vajaduse korral sellise menetluse kirjeldus, mille abil hinnatakse, kas nullmääraga kütusevood vastavad käesoleva määruse artikli 38 lõikele 5 või artikli 39a lõikele 3 või 4 ja asjakohasel juhul artikli 75m lõikele 2;".

48) II lisa muudetakse järgmiselt:

a) punkti 1 muudetakse järgmiselt:

i) teine lõik asendatakse järgmisega:

„Kui tabel 1 ei sisalda direktiivi 2003/87/EÜ I lisas nimetatud tegevusi ja käesoleva määruse artiklis 25 sätestatud massibilanssi ei kohaldata, siis kasutab käitaja nende tegevuste jaoks tabelis 1 pealkirja „Kütuste põletamine ja kütused protsessi sisendmaterjalina" all loetletud määramistasandeid.";

ii) tabelit 1 muudetakse järgmiselt:

— üheteistkümnes rida pealkirjaga „**Mineraalõli rafineerimine**" asendatakse järgmisega:

„**Õli rafineerimine**";

— viiekümne esimene rida pealkirjaga „**Tooralumiiniumi tootmine**" asendatakse järgmisega:

„**Tooralumiiniumi või alumiiniumoksiidi tootmine**";

— tabeli lõppu lisatakse järgmised read:

„CO_2 kogumine, ülekandmine ja geoloogiline säilitamine direktiivi 2009/31/EÜ kohaselt lubatud säilitamiskohas

Ülekantud CO_2 massibilanss	Käitisesse, transporditaristusse või säilitamiskohta üle kantud või sealt väljunud CO_2, väljalastud, leketest põhjustatud või kontrollimatu CO_2 heide [t]	±7,5 %	±5 %	±2,5 %	±1,5 %
CO_2 väljalaskmine, lekkimine, kontrollimatu heide	Väljalastud või lekkinud CO_2 või kontrollimatu CO_2 heide [t]	±17,5 %	±12,5 %	±7,5 %"	

b) punktis 2.1 asendatakse esimene lõik järgmisega:

„Kui määratakse segakütuse või segamaterjali biomassiosa või muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa või vähese süsinikuheitega sünteetilist osa, siis on kindlaksmääratud määramistasandid seotud esmase heitekoefitsiendiga. Fossiilsete kütuste ja materjalide puhul on määramistasandid seotud heitekoefitsiendiga.";

c) punkt 2.4 asendatakse järgmisega:

„2.4. **Biomassiosa määramistasandid**

1. määramistasand: käitaja kohaldab pädeva asutuse või komisjoni avaldatud kohaldatavaid väärtusi või artikli 31 lõike 1 kohaseid väärtusi.

2. määramistasand: käitaja kohaldab kooskõlas artikli 39 lõike 2 teise lõiguga heakskiidetud hindamismeetodit.

3.a määramistasand: käitaja kohaldab analüüse kooskõlas artikli 39 lõike 2 esimese lõiguga ning kooskõlas artiklitega 32–35.

3.b määramistasand: kindlaksmääratud ja jälgitavate sisendvoogudega tootmisprotsessist pärinevate kütuste puhul võib käitaja hinnangu aluseks võtta protsessi siseneva ja protsessist väljuva fossiilse ja biomassisüsiniku materjalibilansi, näiteks massibilansisüsteemi, mis on kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõikega 1.

Kui käitaja eeldab kooskõlas käesoleva määruse artikli 39 lõikega 1, et fossiilne osa on 100 %, siis biomassiosale määramistasandit ei määrata.";

d) lisatakse järgmine punkt 2.5:

„2.5. **Muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa või vähese süsinikuheitega sünteetilise osa määramistasandid**

1. määramistasand: käitaja määrab muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa või vähese süsinikuheitega sünteetilise osa sellise massibilansisüsteemi alusel, mis on kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõikega 1.

Kui käitaja eeldab kooskõlas käesoleva määruse artikli 39a lõikega 1, et fossiilne osa on 100 %, siis muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osale või vähese süsinikuheitega sünteetilisele osale määramistasandit ei määrata.“;

e) punkti 3.1 muudetakse järgmiselt:

i) Kolmas lõik asendatakse järgmisega:

„Kui määratakse segakütuse või segamaterjali biomassiosa või muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa või vähese süsinikuheitega sünteetiline osa, siis on kindlaksmääratud määramistasandid seotud süsiniku kogusisaldusega. Süsiniku biomassiosa määratakse käesoleva lisa punktis 2.4 kindlaksmääratud määramistasandite abil. Muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa või vähese süsinikuheitega sünteetiline osa määratakse käesoleva lisa punktis 2.5 kindlaksmääratud määramistasandite abil.“;

ii) alljaotise „2.b määramistasand“ esimene lause asendatakse järgmisega:

„2. määramistasand: käitaja tuletab süsinikusisalduse kütuse heitekoefitsientidest ühe järgmise kindlaksmääratud asendusmeetodi põhjal koos empiirilise korrelatsiooniga, mis määratakse kindlaks vähemalt kord aastas kooskõlas käesoleva määruse artiklitega 32–35:“;

f) lisatakse punkt 3.4:

„3.4. **Muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa või vähese süsinikuheitega sünteetilise osa määramistasandid**

Kasutatakse käesoleva lisa punktis 2.5 kindlaksmääratud määramistasandeid.“;

g) punktis 4 lisatakse punkti 4.1 ette järgmine lõik:

„Erandina käesoleva punkti ja järgnevate alapunktide sätetest võivad käitajad hinnata materjalidest tuleneva protsessiheite nulliks, kui need materjalid vastavad kõigile järgmistele tingimustele:

i) need ei vasta muude kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuste või ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste või vähese süsinikuheitega sünteetiliste kütuste määratlustele;

ii) need toodeti teises direktiivi 2003/87/EÜ kohaldamisalasse kuuluvas käitises;

iii) materjalide tootmiseks seoti CO_2 keemiliselt;

iv) käitis, mis tekitas punktis iii nimetatud CO_2, lisas selle CO_2 oma aastaheite aruandesse;

v) need ei vasta direktiivi 2003/87/EÜ artikli 12 lõike 3b kohaselt vastu võetud delegeeritud määruses loetletud toote kirjeldusele.“;

h) lisatakse punkt 4.7:

„4.7. **Muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa või vähese süsinikuheitega sünteetilise osa määramistasandid**

Kasutatakse käesoleva lisa punktis 2.5 kindlaksmääratud määramistasandeid.“

49) IIa lisa muudetakse järgmiselt:

a) punktis 2.1 lisatakse esimese lõigu järele järgmine lõik:

„Kui määratakse segakütuse muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa või vähese süsinikuheitega sünteetiline osa, siis on kindlaksmääratud määramistasandid seotud esmase heitekoefitsiendiga.“;

b) lisatakse järgmine punkt 2.3a:

„2.3a **Muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa või vähese süsinikuheitega sünteetilise osa määramistasandid**

1. määramistasand: käitaja määrab muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osa või vähese süsinikuheitega sünteetilise osa sellise massibilansisüsteemi alusel, mis on kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõikega 1.

Kui käitaja eeldab kooskõlas käesoleva määruse artikli 39a lõikega 1, et fossiilne osa on 100 %, siis muu kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuse või ringlussevõetud süsinikupõhise kütuse osale või vähese süsinikuheitega sünteetilisele osale määramistasandit ei määrata.“

50) III lisa pealkiri asendatakse järgmisega:

„**Lennunduse heitkoguste seire meetodid (artikkel 53)**“.

51) Lisatakse järgmised lisad IIIa ja IIIb:

„*IIIa LISA*

Lennunduse muu kui CO_2 heite mõju seire meetodid (artikkel 56a)

1. LENNUNDUSE MUU KUI CO_2 HEITE MÕJUGA SEOTUD MÕISTED

1. „teave lennu kohta“ – vähemalt käesoleva määruse artiklis 51 osutatud kutsung, lennu väljumis- ja saabumispäev ning kellaaeg, väljendatuna koordineeritud maailmaajas (UTC), ning lennu lähte- ja sihtlennujaama ICAO koodid ja/või Rahvusvahelise Lennutranspordi Assotsiatsiooni (IATA) asukohatähised, mille abil on võimalik konkreetne lend üheselt identifitseerida;

2. „lennuetapi teave“ – andmete (nt õhusõiduki 4D-positsioon, kütuse vooluhulk) jaotus vastavalt toimunud lennuetappidele (start, tõus, reisilend jne);

3. „lennu käituspiirid“ – iga lennuetapi kõrguse, õhusõiduki kiiruse ja pinnakoormuse piirid;

4. „tegelik õhkkiirus“ – õhusõiduki kiirus õhumassi suhtes, millest õhusõiduk läbi lendab, mõõdetuna meetrites sekundis (m/s);

5. „õhusõiduki 4D-positsioon“ – õhusõiduki neljamõõtmeline positsioon, mis on määratud selle laiuskraadiga (kümnendkraadides), pikkuskraadiga (kümnendkraadides) ja kõrgusega (rõhkkõrgusena) mis tahes ajahetkel lennu alguse ja lõpu vahel;

6. „ajatempel“ – hetkeülevaade andmetest (nt õhusõiduki 4D-positsioon, kütuse vooluhulk), mis vastab mis tahes ajahetkele (sekundites) lennu ajal ja mida tuleb vaadelda koos ajavahemikuga;

7. „ajavahemik“ – lennu ajal kahe ajatempli vaheline aeg (sekundites), mis ei ületa 60 sekundit;

8. „viimane lennuplaan“ – viimane kättesaadav lennuplaan, mille asjaomane aeronavigatsiooniteenistus on konkreetse lennu jaoks enne selle toimumist kinnitanud. Viimane lennuplaan võib olla Eurocontroli mudel *Regulated Tactical Flight Model* (RTFM) või alternatiivina Eurocontroli mudel *Filed Tactical Flight Model* (FTFM) või andmetäpsuse poolest samaväärne plaan;

9. „lennatud lennutrajektoor“ – trajektoor, mida õhusõiduk järgib lähtekohast (väljumine) sihtkohta (saabumine) ja mis koosneb kõikidest lennu ajal registreeritud ajatemplitest. Lennatud lennutrajektoori saab hankida lennuandmete pardasalvestist või kolmandalt isikult. Selle täpsus peaks võimaluse korral olema samaväärne Eurocontroli mudeliga *Current Tactical Flight Model* (CTFM);

10. „lennuandmete pardasalvesti“ – spetsiaalne õhusõidukile paigaldatud elektrooniline seade mitmesuguste parameetrite ja sündmuste registreerimiseks lennutegevuse ajal. Need parameetrid võivad muu hulgas hõlmata lennujuhtimise sisendeid, õhusõiduki suutlikkusandmeid, mootori andmeid, navigatsiooniteavet;

11. „kolmemõõtmelised kiirgusmuutujad“ – teatavad muutujad, nagu kiirgusvoo tihedus ja kiirgusliku soojenemise määrad, mis kirjeldavad kiirguse varieeruvust ruumis, sealhulgas maapinnal ja atmosfääris, ning selle muutumist ajas;

12. „rõhk“ – jõud (paskalites, Pa), mida avaldab õhu mass atmosfääris teatava punkti kohal, kus õhusõiduk lennu ajal mis tahes ajahetkel asub, võttes arvesse kolmemõõtmelisi kiirgusmuutujaid;

13. „välisõhu temperatuur“ – õhusõidukit lennu ajal mis tahes ajahetkel ümbritseva õhu temperatuur (kelvinites, K), võttes arvesse kolmemõõtmelisi kiirgusmuutujaid;

14. „eriniiskus“ – veeauru mass õhusõidukit lennu ajal mis tahes ajahetkel ümbritseva kogu õhumassi kilogrammi kohta (kg/kg), võttes arvesse kolmemõõtmelisi kiirgusmuutujaid;

15. „rahvusvaheline standardatmosfäär (ISA)“ – standard, millega võrreldakse tegelikku atmosfääri mis tahes kohas ja ajal ning mis põhineb rõhu, tiheduse ja temperatuuri konkreetsetel väärtustel keskmisel merepinna kõrgusel, mis kõik kõrguse suurenemisega vähenevad;

16. „põhilised ilmaandmed“ – kütusekulumoodulis ja heitehindamismoodulis kasutatav teabekategooria, mis hõlmab iga lennu kohta vähemalt rõhku, õhutemperatuuri ja eriniiskust. Need võivad olla hinnangulised väärtused, mille saamiseks on kasutatud vähemalt standardset kõrgusest sõltuvat korrektsiooni, ja/või need väärtused võivad põhineda kolmandate isikute lennujärgsetel vaatlustel;

17. „suhteline niiskus jää kohal“ – veeauru sisaldus (protsentides) õhus võrreldes selle sisaldusega jää küllastuspunktis;

18. „ida- ja põhjasuunaline tuul“ – ida või põhja suunas liikuva õhu horisontaalkiirus (meetrites sekundis) lennu ajal mis tahes ajahetkel, võttes arvesse kolmemõõtmelisi kiirgusmuutujaid;

19. „vertikaalkiirus“ – õhu üles- või allasuunas liikumise kiirus (Pa/s), kusjuures vertikaalkiiruse negatiivsed väärtused näitavad ülesliikumist. Seda on vaja näiteks advektsiooni ja tuulenihke arvutamiseks;

20. „pilvede jäätunud vee erisisaldus“ – pilvede jääosakeste mass õhusõidukit lennu ajal mis tahes ajahetkel ümbritseva kogu niiske õhumassi kilogrammi kohta (kg/kg), võttes arvesse kolmemõõtmelisi kiirgusmuutujaid;

21. „geopotentsiaal“ – gravitatsioonivälja tugevus, mis avaldub õhusõidukile eri kõrgustel lennu ajal mis tahes ajahetkel (ruutmeetrites ruutsekundi kohta, m^2/s^2) võttes arvesse kolmemõõtmelisi kiirgusmuutujaid;

22. „lahkuv pikalaineline kiirgus“ – Maa atmosfäärisüsteemi poolt maailmaruumi kiiratav kogukiirgus (W/m^2) lennu ajal mis tahes ajahetkel, võttes arvesse kolmemõõtmelisi kiirgusmuutujaid;

23. „peegeldunud päikesekiirgus“ – päikesevalguse osa, mis peegeldub lennu ajal mis tahes ajahetkel Maa pinnalt, pilvedelt, aerosoolidelt ja muudelt atmosfääriosakestelt tagasi maailmaruumi (W/m^2), võttes arvesse kolmemõõtmelisi kiirgusmuutujaid;

24. „otsene päikesekiirgus“ – päikesevalguse osa, mis jõuab lennu ajal mis tahes ajahetkel Päikeselt otse Maa pinnale (W/m^2) ilma atmosfääris või pilvedes hajumata või neilt peegeldumata, võttes arvesse kolmemõõtmelisi kiirgusmuutujaid;

25. „ühtne numbriline ilmaprognoosi referentsmudel“ – meteoroloogias kasutatav arvutussüsteem, mis koosneb tarkvaras rakendatavatest algoritmidest ja matemaatilistest valemitest ning millega simuleeritakse ja prognoositakse atmosfääritingimusi kindlaksmääratud ruumialal ja ajavahemikus (ruumiline võrk). Täiustatud ilmaandmete puhul teeb komisjon NEATSi kaudu kättesaadavaks ühtse numbrilise ilmaprognoosi referentsmudeli;

26. „täiustatud ilmaandmed“ – teabekategooria, mis hõlmab iga lennu kohta rõhku, välisõhu temperatuuri, eriniiskust, suhtelist niiskust jää kohal, ida- ja põhjasuunalist tuult, vertikaalkiirust, pilvede jäätunud vee erisisaldust, geopotentsiaali, lahkuvat pikalainelist kiirgust, peegeldunud päikesekiirgust ja otsest päikesekiirgust, mis võetakse sisendina ühtsest numbrilisest ilmaprognoosi referentsmudelist, mis on komisjoni poolt NEATSi kaudu kättesaadavaks tehtud;

27. „mootori tunnuskood“ – ICAO õhusõidukimootorite heitkoguste andmepangas sisalduv õhusõidukimootori kordumatu tunnusnumber või sellega samaväärne tunnus, mis võimaldab üheselt identifitseerida õhusõiduki mootorid rahvusvaheliselt tunnustatud standardloetelude kaudu;

28. „õhusõiduki mass“ – õhusõiduki mass kilogrammides lennutrajektooril, mis saadakse lennu ajal mis tahes ajahetkel põletatud kütuse mahaarvamisega stardimassist. Kui õhusõiduki mass ei ole teada, võib selle ligikaudse väärtuse määrata kas stardimassi või koormusteguri ning kas kütuse teadaoleva vooluhulga või kütuse sellise vooluhulga alusel, mis on arvutatud õhusõiduki suutlikkuse simulatsiooniga kütusekulumooduli abil;

29. „stardimass“ – õhusõiduki mass (kilogrammides) stardihoovõtu alguses, võttes arvesse kogu lasti ja kõiki isikuid, mida/keda sel hetkel veetakse. Seda kasutatakse õhusõiduki massi ligikaudse väärtuse määramiseks, kui viimast ei ole esitatud. Kui stardimass ei ole teada, võib selle ligikaudse väärtuse määrata koormusteguri põhjal;

30. „maksimaalne stardimass“ – õhusõiduki tootja poolt kindlaks määratud suurim mass (kilogrammides), millega õhusõiduki piloodil on lubatud startida;

31. „maksimaalne kandevõime“ – maksimaalne reisijate ja nendega seotud pagasi, lasti, sealhulgas posti ja käsipagasi mass, mida võib õhusõidukiga vedada. Maksimaalse kandevõime väärtused saab leida kasutatava kütusekulumooduliga;

32. „koormustegur“ – reisijate, lasti ja pagasi, sealhulgas posti ja käsipagasi mass väljendatud osana maksimaalsest kandevõimest. Koormustegurit kasutatakse stardimassi ligikaudse väärtuse määramiseks, kui viimast ei ole esitatud. Kui koormustegur ei ole teada, kasutatakse konservatiivset standardväärtust kooskõlas IIIa lisa punktiga 5;

33. „kütuse vooluhulk“ – lennu ajal ühes sekundis läbi õhusõiduki kütusesüsteemi õhusõiduki mootoritesse liikuva kütuse mass kilogrammides. Seda saab modelleerida lennu planeerimise ajal, mõõta lennu ajal või hinnata kütusekulumooduli abil;

34. „õhusõiduki mootori kasutegur“ – õhusõiduki mootori kasulikku tõmbejõudu tekitav protsent kütuse sisendenergiast;

35. „õhusõiduki suutlikkus“ – teabekategooria, mis hõlmab kütuse vooluhulka ja õhusõiduki mootori kasutegurit kõikide ajatemplite kaupa;

36. „kütuse vesiniku ja süsiniku (H/C) aatomsuhe lennu kohta“ – vesinikuaatomite (H) arv süsinikuaatomi (C) kohta lennuks kasutatud kütuse molekulis;

37. „kütuse aromaatsete ühendite sisaldus lennu kohta“ – lennuks kasutatud kütuses sisalduvate aromaatsete süsivesinike protsent;

38. „lennuks kasutatud kütuse omadused“ – teabekategooria, mis hõlmab iga lennu kohta vesiniku ja süsiniku aatomsuhet, aromaatsete ühendite sisaldust ja pardal oleva kütuse alumist küttevääртust;

2. LENNUNDUSE MUU KUI CO_2 HEITE MÕJU SEIRE SÜSTEEM (NEATS)

Komisjon annab lennunduse muu kui CO_2 heite mõju seire süsteemi (NEATS) kasutada õhusõiduki käitajatele, akrediteeritud tõendajatele ja pädevatele asutustele, et hõlbustada ja võimalikult suures ulatuses automatiseerida lennunduse muu kui CO_2 heite mõju seiret, aruandlust ja tõendamist ning seeläbi minimeerida halduskoormust.

NEATS on kooskõlas käesoleva määruse artikli 75 lõikes 1 sätestatud põhimõtetega ning sellel on asjakohane ja turvaline kasutajaliides õhusõiduki käitaja, tõendaja ja pädeva asutuse jaoks.

Seire

NEATS lihtsustab seireprotsessi, kuna see kasutab otseselt kolmandate isikute kogutud lennutrajektoore ja ilmaandmeid või annab neile juurdepääsu ning seeläbi võimaldab õhusõiduki käitajatel piirduda seire tegemisel üksnes õhusõiduki omaduste ja vajaduse korral ka kütuse omadustega, mis on määratletud IIIa lisa punktis 1, või muuta seire standardväärtuste kasutamise abil täielikult automaatseks.

NEATS sisaldab $CO_{2(e)}$ arvutamise meetodeid, mis on loetletud käesoleva määruse artikli 56a lõikes 4, ning selles kasutatakse ühtset numbrilist ilmaprognoosi referentsmudelit, kui on vaja täiustatud ilmaandmeid (meetod C). Selle tulemusena arvutatakse seireandmete osana $CO_{2(e)}$ lennu kohta.

Aruandlus

NEATS aitab ühtlustada käesoleva määruse artikli 68 lõikes 5 osutatud aruandlust. See töövahend loob iga aruandeaasta lõpus automaatselt käesoleva määruse X lisa punkti 2a alapunktis 9 osutatud XML-tabeli ja seeläbi minimeerib aruandlusega seotud halduskoormust.

Tõendamine

NEATS ühtlustab tõendamist ja ristkontrolle, mida teevad vastavalt tõendaja ja pädev asutus. Selle abil saab tõendada $CO_{2(e)}$ väärtust lennu kohta nii, et konfidentsiaalsed andmed on kaitstud.

Andmete salvestamine

NEATS võimaldab salvestada kõik andmed, mis on saadud õhusõidukite käitajatelt ja kolmandatelt isikutelt, ning turvaliselt kodeerida ja kaitsta avaldamise eest õhusõiduki käitaja poolt NEATSi üles laaditud konfidentsiaalseid andmeid, kui õhusõiduki käitaja on need andmed konfidentsiaalsetena tähistanud.

Läbipaistvus

NEATS kasutab tipptasemel mudeleid, et arvutada $CO_{2(e)}$ muu kui CO_2 heite mõju jaoks. Õhusõiduki käitajad võivad töötada välja oma töövahendid või kasutada kolmandate isikute töövahendeid, tingimusel et need vastavad käesolevas lisas esitatud nõuetele.

NEATS ühendatakse avaliku veebisaidiga, kus esitatakse kokkuvõtlikult mittekonfidentsiaalsed andmed ning $CO_{2(e)}$ lennu kohta ja õhusõiduki käitaja kohta.

3. KÜTUSEKULUMOODUL JA HEITEHINDAMISMOODUL LENNUNDUSE MUU KUI CO_2 HEITE MÕJU SEIREKS

Kütusekulumoodul

Kütusekulumoodul põhineb kineetilisel lähenemisviisil õhusõiduki suutlikkuse modelleerimisele, mis võimaldab täpselt prognoosida õhusõiduki trajektoore ja nendega seotud kütusetarbimist lennu käituspiiride kogu ulatuses ja lennu kõikides etappides. Mudel kasutab teoreetilisi alusteadmisi, et arvutada õhusõiduki tööparameetreid, sealhulgas teavet õhutakistuse, tõstejõu, kaalu, tõmbejõu, kütusekulu ning õhusõiduki tõusu-, reisilennu- ja laskumisetapi kiiruste kohta, eeldades õhusõiduki tavapärast käitamist. Lisaks on õhusõidukipõhised koefitsiendid peamised andmesisendid konkreetsete õhusõidukitüüpide lennutrajektoori kavandamise arvutustes.

Heitehindamismoodul

Heitehindamismoodul võimaldab arvutada õhusõiduki mootori NOx, süsivesinike ja CO heite korrelatsioonivalemite abil, kasutamata omandiõigusega kaitstavaid lennuki ja mootori suutlikkuse mudeleid ning mootori heite iseloomustusi. Selles moodulis kasutatakse heitgaaside heiteindekseid, mis on saadud eelnevalt kindlaksmääratud maapealsetes võrdlustingimustes toimuva ICAO mootoritüübi sertifitseerimise käigus, ja hinnatakse vastavaid heiteindekseid lennutingimustel; seejuures lähtutakse rahvusvahelisele standardatmosfäärile (ISA) vastavatest tingimustest ning kasutatakse ISA tingimustest erinevate temperatuuri-, rõhu- ja niiskustingimuste jaoks parandustegureid.

4. LENNUNDUSE MUU KUI CO_2 HEITE MÕJULE VASTAVA $CO_{2(e)}$ ARVUTAMISE MUDELID

Üldkriteeriumid

Õhusõiduki käitaja võtab $CO_{2(e)}$ arvutamise mudelites arvesse kõigi muude mõjurite kui CO_2 kliimamõju iga lennu kohta, sealhulgas lennutrajektoore (lennuplaani kohased ja lennatud lennutrajektoorid), samuti õhusõiduki ja lennuks kasutatud kütuse omadusi. Iga lennu heitkoguseid arvestatakse impulssheitena. $CO_{2(e)}$arvutamise mudelite rakendamisel kasutatakse lennutrajektoorist sõltuvaid õhusõiduki heiteandmeid, et arvutada kõik järgmised elemendid:

a) õhu koostise muutused;

b) õhu koostise muutustest tingitud kiirgussunni ajaline käik;

c) maapinnalähedased temperatuurimuutused, mille põhjustavad lennutrajektoorist sõltuvad õhusõiduki heitkogused.

Et tagada teostatavus kõigi sidusrühmade jaoks, peavad haldus- ja arvutuskoormus olema väikesed. Mudelid peavad olema läbipaistvad ja kasutamiseks sobivad.

Olenevalt mudelist on nõuete loetelusid kahte liiki.

Meetod C

Ilmapõhise meetodi puhul käsitletakse õhusõiduki igat liiki muu kui CO_2 heite üksikasjalikke kliimamõjusid konkreetses kohas konkreetsel ajal ning seejuures võetakse arvesse ajakohast ilmateavet, et arvutada kliima seisukohast optimeeritud neljamõõtmelised trajektoorid üksikute lendude planeerimise jaoks. Selleks et oleks võimalik üksikasjalikult arvesse võtta konkreetse ajahetke atmosfääritingimustega seotud kliimamõjusid, tuleb mudelites võtta otseselt arvesse erinevaid õhusõidukeid, mootoritüüpe ja kütuse omadusi. Mudel peab hõlmama hinnanguid üksikute lendude kondensatsioonijälgede moodustumise, kestvuse ja kliimamõju kohta, samuti H_2O ja NO_x heite viibeaegu ja nende mõju atmosfääri koostisele. Et mudel annaks täielikku teavet, mida saab kasutada igapäevases lendude planeerimises, peab see olema arvutuslikult tõhus.

Õhusõiduki käitajad registreerivad iga lennu kohta järgmised andmed:

a) teave lennu kohta;

b) lennutrajektoor, mis on kindlaks määratud vähemalt viimase lennuplaanina;

c) täiustatud ilmaandmed;

d) õhusõiduki omadused;

e) (vabatahtlik) õhusõiduki suutlikkusnäitajad. Eelistatavalt tuleb kasutada kavandatud kütuse vooluhulka, et see oleks kooskõlas viimase lennuplaani andmetega;

f) lennuks kasutatud kütuse omadused.

Meetod D

Asukohapõhise lihtsustatud meetodi puhul kasutab õhusõiduki käitaja kliimamõju mudelit (mudeleid), et hinnata igasugust muud kui CO_2 mõju iga lennu kohta klimatoloogilisel alusel. Neid vahendeid kasutatakse üldiste marsruutimisvõimaluste kliimaalase kasu hindamiseks, võttes samal ajal arvesse õhusõidukite, mootoritüüpide ja kütuse omaduste üldisi erinevusi nende füüsikaliste parameetrite kaudu. Asukohapõhise lihtsustatud meetodiga arvutatud $CO_{2(e)}$ puhul peaksid kõik üksikute lendude suuremad kõrvalekalded pikema aja keskmisena tasanduma. Võrreldes ilmapõhiste meetoditega peaksid sellised mudelid võimaldama väiksemaid jõupingutusi andmevajaduse, arvutamise ja käitlemise osas.

Erandina meetodist C võivad käesoleva määruse artikli 55 lõikes 1 määratletud väikeheitetekitajad registreerida iga lennu kohta järgmised andmed:

a) teave lennu kohta;

b) lennutrajektoor, mis on kindlaks määratud lennatud lennutrajektooriga;

c) põhilised ilmaandmed;

d) õhusõiduki omadused;

e) (vabatahtlik) teave õhusõiduki suutlikkuse kohta lennu ajal;

f) (vabatahtlik) lennuks kasutatud kütuse omadused.

5. STANDARDVÄÄRTUSTE KASUTAMINE LENNUNDUSE MUU KUI CO_2 HEITE KORRAL

Pädev asutus ja komisjon kontrollivad täiendavalt, et standardväärtuste kasutamise tulemuseks on alati suurem $CO_{2(e)}$ lennu kohta võrreldes sellega, mida on võimalik saada seireandmete põhjal.

1. Lennu trajektoor

   a) Meetodi C kohaldamiseks esitatakse viimane lennuplaan. Kui RTFM või samaväärne plaan ei ole kättesaadav, tuleb standardina kasutada FTFMi või samaväärset plaani. Sellisel juhul, kui andmed ei ole ajatempli järgi kättesaadavad, saab need lineaarse interpoleerimise teel arvutada mõõdetud andmetest, mis on saadud vaadeldavale ajatemplile eelnenud ja järgnenud mõõtmishetkedel samas lennuetapis, tingimusel et selle tulemuseks on ühtlane lennutrajektoor konkreetses lennuetapis, eelkõige reisilennu etapis.

   b) Meetodi D kohaldamisel:

      i) tuleb alati esitada lennatud lennutrajektoor. Kui CTFM või samaväärne plaan ei ole kättesaadav, võib kasutada RTFMi või FTFMi;

ii) kui andmed ei ole ajatempli järgi kättesaadavad, saab need lineaarse interpoleerimise teel arvutada mõõdetud andmetest, mis on saadud vaadeldavale ajatemplile eelnenud ja järgnenud mõõtmishetkedel samas lennuetapis, tingimusel et selle tulemuseks on ühtlane lennutrajektoor konkreetses lennuetapis, eelkõige reisilennu etapis.

2. Õhusõiduki omadused

a) mootori tunnuskood: kui mootori tunnuskoodi ega sellega samaväärset tunnust ei ole esitatud, kasutatakse iga õhusõidukitüübi kohta konservatiivseid standardväärtusi, mis on esitatud käesoleva määruse IIIb lisas.

b) õhusõiduki mass: kui õhusõiduki massi ei ole esitatud, võib õhusõiduki käitaja kasutada selle simuleerimiseks stardimassi. Kui õhusõiduki mass ega stardimass ei ole teada, võib stardimassi ligikaudseks arvutamiseks kasutada koormustegurit. Kui koormustegurit ei ole esitatud, kasutatakse standardväärtust 1.

3. Õhusõiduki suutlikkus

Kütuse vooluhulk: kui lennuandmete pardasalvestist ei saada kütuse vooluhulka, võib õhusõiduki käitaja kasutada kütuse vooluhulga tuletamiseks muid vahendeid kooskõlas käesoleva määruse IIIa lisa punktiga 1, milles kütuse vooluhulk on määratletud, ja võttes arvesse tõmbejõudu, mis sõltub õhusõiduki massist ja tegelikust õhkkiirusest.

4. Lennuks kasutatud kütuse omadused

Kui lennuks kasutatud kütuse omadusi ei ole esitatud, eeldatakse kütuse Jet A-1 ülemisi piirtasemeid vastavalt ASTMi lennunduse turbiinmootorikütuste standardspetsifikatsioonile *ASTM Standard Specification for Aviation Turbine Fuels*:

a) aromaatsete ühendite sisaldus: 25 mahuprotsenti;

b) väävel: 0,3 massiprotsenti;

c) naftaleen: 3,0 mahuprotsenti.

IIIb LISA

Mootori tunnuskoodide konservatiivsed standardväärtused õhusõidukitüüpide järgi

ICAO	**Esimene UID**
A148	13ZM003
A19N	01P22PW163
A20N	01P22PW163
A21N	01P20CM132
A306	1PW048
A30B	1GE007
A310	1PW027
A318	7CM049
A319	1IA001
A320	1IA001
A321	3IA008
A332	4PW067
A333	4PW067
A337	3RR029
A338	04P24RR146
A339	02P23RR141
A343	2CM015
A346	8RR045
A358	01P18RR125
A359	01P21RR125
A35K	01P21RR125
A388	9EA001
A3ST	1GE021
AN72	1ZM001
B38M	01P20CM138
B39M	01P20CM138
B463	1TL003
B701	1PW001
B703	1PW001
B721	1PW008
B731	01P20CM138
B732	1PW008
B733	1CM007
B734	1CM007
B735	1CM007
B736	3CM031

B737	2CM015
B738	2CM015
B739	3CM034
B741	8PW088
B742	1RR011
B743	1PW029
B744	1RR010
B748	13GE157
B74S	8PW088
B752	1RR011
B753	3RR034
B762	1PW026
B763	5GE085
B764	5GE085
B772	3GE060
B773	2RR024
B77L	01P21GE217
B77W	01P21GE217
B778	01P21GE217
B779	01P21GE217
B788	02P23RR138
B789	02P23RR138
B78X	02P23RR138
BCS1	16PW111
BCS3	16PW111
C550	1PW037
C560	1PW037
C650	1AS002
C680	7PW077
C68A	7PW077
C700	01P18HN013
C750	6AL024
CL30	11HN003
CL35	01P14HN011
CL60	10GE130
CRJ2	01P05GE189
CRJ7	01P11GE202
CRJ9	01P08GE190
CRJX	01P08GE193
E135	01P10AL033

E145	6AL006
E170	01P08GE197
E190	10GE130
E195	10GE130
E290	04P20PW200
E295	04P20PW201
E35L	6AL006
E545	11HN003
E550	01P14HN016
E55P	01P14HN016
E75L	01P08GE197
E75S	01P08GE197
F100	1RR020
F2TH	01P07PW146
F900	1AS001
FA10	1AS002
FA50	1AS002
FA7X	03P16PW192
FA8X	03P15PW193
G280	01P11HN012
GA5C	01P22PW142
GA6C	01P22PW141
GALX	7PW077
GL5T	4BR004
GL7T	21GE185
GLEX	4BR004
GLF4	11RR048
GLF5	4BR004
GLF6	4BR004
H25B	1AS001
H25C	7PW077
HA4T	01P07PW146
IL62	1KK001
IL86	1KK003
LJ35	1AS001
LJ45	1AS002
LJ55	1AS002

MD11	5GE085
MD90	1IA001
RJ85	1TL004
SU95	01P11PJ004
T154	1KK001“

52) IV lisa muudetakse järgmiselt:

a) punkti 2 pealkiri asendatakse järgmisega:

„DIREKTIIVI 2003/87/EÜ I LISAS OSUTATUD ÕLI RAFINEERIMINE“;

b) punkti 5 muudetakse järgmiselt:

1) punkti 5 pealkiri asendatakse järgmisega:

„DIREKTIIVI 2003/87/EÜ I LISAS OSUTATUD RAUA JA TERASE TOOTMINE“;

2) punkti 5 alapunkti B esimeses lõigus asendatakse mõiste „malm“ mõistega „raud“;

c) punkti 6 alapunkti A esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Käitaja ei kohalda käesoleva punkti sätteid raua, terase ja tooralumiiniumi (primaaralumiiniumi) tootmisel tekkivate CO_2 heitkoguste seirele ja aruandlusele.“;

d) punkti 7 muudetakse järgmiselt:

i) pealkiri asendatakse järgmisega:

„DIREKTIIVI 2003/87/EÜ I LISAS OSUTATUD TOORALUMIINIUMI (PRIMAARALUMIINIUMI) VÕI ALUMIINIUMOKSIIDI TOOTMISEL VÕI TÖÖTLEMISEL TEKKIV CO_2-HEIDE“;

ii) alapunktis A asendatakse esimene ja teine lõik järgmisega:

„Käitaja kohaldab käesoleva punkti sätteid sellise CO_2-heite seirele ja aruandlusele, mis tekib alumiiniumoksiidi (Al_2O_3) tootmisel, tooralumiiniumi väljasulatamiseks vajalike elektroodide tootmisel, sealhulgas selliste elektroodide tootmisega tegelevates eraldiseisvates käitistes, ning elektroodide tarbimisel elektrolüüsi käigus.

Käitaja võtab arvesse vähemalt järgmisi võimalikke CO_2-heite allikaid: kütused, mida kasutatakse soojuse või auru tootmiseks, Al_2O_3 tootmine, elektroodide tootmine, elektroodide kasutamisega seotud Al_2O_3 redutseerumine elektrolüüsi käigus, naatriumkarbonaadi ja teiste karbonaatide kasutamine heitgaaside puhastamiseks.“;

e) punkti 10 alapunktis A asendatakse teine lõik järgmisega:

„Kui lubjakivist tekkivat põletatud lupja ja CO_2 kasutatakse puhastusprotsessides, siis loetakse see CO_2 kogus heiteks, välja arvatud juhul, kui CO_2 on seotud tootesse, mis vastab käesoleva määruse artikli 49a lõikes 1 sätestatud tingimustele.“;

f) punkti 17 alapunktis B asendatakse teine lõik järgmisega:

„Kui ammoniaagi tootmisel tekkivat CO_2 kasutatakse lähteainena uurea või muu kemikaali tootmisel või viiakse käitisest välja mingil otstarbel, mis ei ole käesoleva määruse artikli 49 lõikega 1 hõlmatud, siis loetakse asjakohane CO_2 kogus CO_2 tootva käitise heiteks, välja arvatud juhul, kui CO_2 on seotud tootesse, mis vastab käesoleva määruse artikli 49a lõikes 1 sätestatud tingimustele.“;

g) punkti 20 muudetakse järgmiselt:

i) alapunkti A alapunktid b ja c asendatakse järgmisega:

„b) toorained, sealhulgas lubjakivi kaltsineerimisel tekkiv tuulutusgaas;

c) jääkgaas karboniseerimisjärgsetest pesemis- või filtreerimisetappidest.“;

ii) alapunkt B asendatakse järgmisega:

„B. **Konkreetsed seire-eeskirjad**

Põlemisprotsessides, sealhulgas suitsugaaside puhastamisel eralduva heite seire toimub vastavalt käesoleva lisa punktile 1. Tooraine komponentidest ja lisaainetest tuleneva protsessiheite seire toimub vastavalt käesoleva määruse II lisa punktile 4.

Naatriumkarbonaadi tootmiseks vaheainena kasutatav CO_2 loetakse CO_2 tootva käitise heiteks, välja arvatud juhul, kui CO_2 on seotud tootesse, mis vastab käesoleva määruse artikli 49a lõikes 1 sätestatud tingimustele.“;

h) punkti 21 muudetakse järgmiselt:

i) alapunkti A esimene lõik asendatakse järgmisega:

„CO_2 võivad koguda selleks ette nähtud käitised, mis saavad CO_2 ühest või enamast muust käitisest ülekande teel, või käitised, mille tegevuste käigus toodetud kogutav CO_2 eraldub, sama kasvuhoonegaaside heiteloa alusel. Kõik käitise osad, mis on seotud CO_2 kogumisega ja ülekandmisega CO_2 transporditaristusse või CO_2 kasvuhoonegaaside heite geoloogilise säilitamise kohta, sealhulgas funktsionaalselt ühendatud lisarajatised, nt CO_2 vahesäilitamisrajatised, pumbajaamad, veeldamis-, gaasistamis- ja puhastusjaamad või kütteseadmed, peavad olema kasvuhoonegaaside heiteloaga hõlmatud ja neid tuleb vastavas seirekavas arvesse võtta. Juhul kui käitises tehakse muid direktiiviga 2003/87/EÜ hõlmatud tegevusi, tuleb nende tegevuste käigus eralduva heite seiret teha kooskõlas käesoleva lisa muude asjakohaste punktidega.“;

ii) alapunkt B asendatakse järgmisega:

„B. **Ülekantud CO_2 koguste ja CO_2 heitkoguste määramine**

B.1. *Määramine käitise tasandil*

Heitkoguste arvutamisel võtab käitaja arvesse võimalikku CO_2 heidet käitise kõigist heitega seotud protsessidest ning samuti kogutud ja CO_2 transporditaristusse üle kantud CO_2 kogust, kasutades järgmist valemit:

$$E_{\text{kogumiskäitis}} = T_{\text{sisend}} + E_{\text{kogumiseta}} - T_{\text{säilitamiseks}},$$

kus:

$E_{\text{kogumiskäitis}}$ = on kogumiskäitise kasvuhoonegaaside koguheide;

T_{sisend} = on kogumiskäitisesse üle kantav CO_2 kogus, mis määratakse kas ühe või mitme lähtevoo põhjal, nagu massibilansi meetodis vastavalt artiklile 25, või mõõtmispõhisel meetodil vastavalt käesoleva määruse artiklitele 40–46 ja artiklile 49.

$E_{\text{kogumiseta}}$ = on käitise heide, kui CO_2 ei kogutaks, st käitise kõigist muudest tegevustest tekkiva heite summa, mille seire toimub IV lisa vastavates punktides esitatud nõuete alusel, sealhulgas käesoleva määruse IV lisa punktis 22 esitatud meetodiga B kõigi funktsionaalselt ühendatud lisarajatiste puhul;

$T_{säilitamiseks}$ = on CO_2 transporditaristusse või säilitamiskohta üle kantav CO_2 kogus, mis määratakse kas ühe või mitme lähtevoo põhjal, nagu massibilansi meetodis vastavalt artiklile 25, või mõõtmispõhisel meetodil vastavalt käesoleva määruse artiklitele 40–46 ja artiklile 49.

Kui CO_2 kogumisega tegeleb sama käitis, millest kogutud CO_2 pärineb, siis on käitaja T_{sisend} null.

Autonoomsete kogumiskäitiste puhul võtavad nende käitiste käitajad arvesse järgmist:

a) autonoomsete kogumiskäitiste puhul on $E_{kogumiseta}$ puhul tegemist heitkogusega, mis pärineb muudest allikatest kui käitisesse kogumiseks üle kantud CO_2. Need heitkogused määrab käitaja kooskõlas käesoleva määrusega;

b) erandina käesolevas punktis kirjeldatud seiremeetodist võib käitaja kasutada käitise heitkoguste seireks meetodit B, mida on kirjeldatud käesoleva määruse IV lisa punktis 22.

Autonoomsete kogumiskäitiste puhul arvab CO_2 kogumiskäitisesse üle kandva käitise käitaja koguse T_{sisend} oma käitise heitkogustest maha kas ühe või mitme lähtevoo põhjal, nagu massibilansi meetodis vastavalt artiklile 25, või mõõtmispõhisel meetodil vastavalt käesoleva määruse artiklile 49.

B.2. *Ülekantud CO_2 koguste määramine*

Käitajad määravad kogumiskäitisesse ja sealt välja viidava CO_2 koguse kindlaks kas ühe või mitme lähtevoo põhjal, nagu massibilansi meetodis vastavalt artiklile 25, või mõõtmispõhisel meetodil vastavalt käesoleva määruse artiklitele 40–46 ja artiklile 49.“;

i) punkt 22 asendatakse järgmisega:

„22. CO_2 TRANSPORTIMISEL GEOLOOGILISEKS SÄILITAMISEKS DIREKTIIVI 2009/31/EÜ KOHASELT LUBATUD SÄILITAMISKOHTA TEKKIVA KASVUHOONEGAASIDE HEITE MÄÄRAMINE

A. **Kohaldamisala**

CO_2 transpordist tuleneva heite seire ja aruandluse ulatus on kindlaks määratud CO_2 transporditaristu kasvuhoonegaaside heiteloas, mis hõlmab kõiki transporditaristuga funktsionaalselt seotud lisarajatisi, nagu CO_2 vahesäilitamisrajatised, pumbajaamad, veeldamis-, gaasistamis- ja puhastusjaamad või kütteseadmed. Igal transporditaristul on vähemalt üks alguspunkt ja üks lõpp-punkt, mis on mõlemad ühendatud teiste käitistega või CO_2 transporditaristuga, mis teevad üht või mitut järgmist tegevust: CO_2 kogumine, transport või geoloogiline säilitamine. Algus- ja lõpp-punktid võivad paikneda transporditaristu hargnemiskohtades ja riigipiiride ületuskohtades. Nii algus- ja lõpp-punktid kui ka nendega ühendatud käitised või CO_2 transporditaristu määratakse kindlaks kasvuhoonegaaside heiteloas.

Iga CO_2 transporditaristu käitaja võtab arvesse vähemalt järgmisi võimalikke CO_2-heite allikaid: transporditaristuga funktsionaalselt ühendatud käitiste ja seadmete, sealhulgas pumbajaamade ja veeldusjaamade põlemis- ja muud protsessid; põletusseadmed, sealhulgas sisepõlemisseadmed CO_2 vedavates sõidukites sel määral, mil heitkoguste suhtes ei kohaldata samal aruandeaastal tagastamiskohustust, mis on seotud direktiivi 2003/87/EÜ I või III lisas loetletud tegevusaladega; transporditaristu kontrollimatu heide; transporditaristu väljalastud heitkogused; transporditaristu leketest tingitud heide.

CO_2, mida transporditakse muul eesmärgil kui geoloogiliseks säilitamiseks direktiivi 2009/31/EÜ kohaselt lubatud säilitamiskohas, ei kuulu CO_2 transporditaristu heite seire ja aruandluse piiridesse. Juhul kui sama taristut kasutatakse CO_2 transportimiseks mitmel eesmärgil, sealhulgas geoloogiliseks säilitamiseks direktiivi 2009/31/EÜ kohaselt lubatud säilitamiskohas, selliselt et eri saadetisi ei ole võimalik eristada, märgib CO_2 transporditaristu käitaja selle kasvuhoonegaaside heiteloale ning võtab kasutusele meetodi selliste CO_2 koguste registreerimiseks ja dokumenteerimiseks, mis transporditakse muuks otstarbeks kui geoloogiliseks säilitamiseks direktiivi 2009/31/EÜ kohaselt lubatud säilitamiskohas. CO_2 transporditaristu käitaja teeb transporditava CO_2 kogumahust tulenevate heitkoguste seiret, kuid esitab heitena selliste heitkoguste osakaalu, mis vastab direktiivi 2009/31/EÜ kohaselt lubatud säilitamiskohas geoloogiliseks säilitamiseks transporditud CO_2 mahule jagatuna transporditud CO_2 kogumahuga.

B. **CO_2 heitkoguste määramise meetodid**

CO_2 transporditaristu käitajad võivad heitkoguste määramiseks valida ühe järgmistest meetoditest:

a) meetod A (kogu sisendmaterjali ja toodangu üldine massibilanss), mis on esitatud alapunktis B.1;

b) meetod B (heiteallikate individuaalne seire), mis on esitatud alapunktis B.2.

Käitaja peab kasutama meetodit B, välja arvatud juhul, kui ta suudab pädevale asutusele tõendada, et meetod A annab usaldusväärsemaid tulemusi, mille korral on summaarsete heitkoguste mõõtemääramatus väiksem, kasutades kasvuhoonegaaside heiteloa taotlemise ja seirekava kinnitamise ajal saadaolevat parimat tehnoloogiat ja parimaid teadmisi ning tekitamata põhjendamatuid kulusid. Meetodi B kasutamise korral tõendab käitaja pädevale asutusele, et käitaja transporditaristu aastase kasvuhoonegaaside heitkoguse üldine mõõtemääramatus ei ole suurem kui 7,5 %.

Meetodit B kasutav CO_2 transporditaristu käitaja ei lisa oma arvutatud heitkogustele teisest direktiivi 2003/87/EÜ kohase loaga käitisest või CO_2 transporditaristust saadud CO_2 kogust ega arva oma arvutatud heitkogustest maha teise direktiivi 2003/87/EÜ kohase loaga käitisesse või CO_2 transporditaristusse üle kantud CO_2 kogust.

CO_2 transporditaristu käitaja peab kasutama meetodiga B saadud tulemuste valideerimiseks vähemalt üks kord aastas meetodit A. Kõnealusel valideerimisel võib käitaja meetodi A rakendamisel kasutada madalamaid määramistasandeid.

B.1. **Meetod A**

Käitaja määrab heitkogused vastavalt järgmisele valemile:

$$\textit{heitkogused}\ [\text{t CO2}] = E_{\text{transporditaristu}} + \sum iT_{\text{SISSE,i}} - \sum iT_{\text{VÄLJA,i}} - \Delta E_{\text{teel}},$$

kus:

heitkogused = on transporditaristu CO_2 koguheide [t CO_2];

$E_{\text{transporditaristu}}$ = on transporditaristu enda tegevusest tekkiva CO_2 kogus [t CO_2], mille hulka ei arvata transporditavast CO_2-st tekkivat heidet, kuid mis hõlmab põletamisest või muudest transporditaristuga funktsionaalselt seotud protsessidest tekkivaid heitkoguseid, mille seire toimub käesoleva määruse IV lisa asjakohaste punktide kohaselt;

$T_{SISSE,i}$ = on transporditaristusse sisenemispunktis *i* üle kantav CO_2 kogus, mis määratakse kas ühe või mitme lähtevoo põhjal, nagu massibilansi meetodis vastavalt artiklile 25, või mõõtmispõhisel meetodil vastavalt käesoleva määruse artiklitele 40–46 ja artiklile 49;

$T_{VÄLJA,i}$ = on väljumispunktis *i* transporditaristust välja viidud CO_2 kogus, mis määratakse kindlaks kas ühe või mitme lähtevoo põhjal, nagu massibilansi meetodis vastavalt artiklile 25, või mõõtmispõhisel meetodil vastavalt käesoleva määruse artiklitele 40–46 ja artiklile 49;

ΔE_{teel} = on sisendpunktis *i* transporditaristusse üle kantud CO_2 kogus, mida ei kanta üle teise käitisesse või CO_2 transporditaristusse samal aruandeperioodil, vaid käesoleva määruse artikli 49 lõikes 7 osutatud tähtajaks aruandeperioodile järgneval aastal. Vastavaid koguseid ei võeta arvesse järgneva aruandeperioodi $T_{VÄLJA,i}$ puhul.

B.2. **Meetod B**

Heitkoguste määramisel võtab käitaja arvesse käitise kõiki heitega seotud protsesse ning kogutud ja transporditaristusse üle kantud CO_2 kogust, kasutades järgmist valemit:

$$heitkogused\ [t\ CO_2] = E_{kontrollimatu} + E_{väljalastud} + E_{lekked} + E_{transporditaristu},$$

kus:

heitkogused = on transporditaristu CO_2 koguheide [t CO_2];

$E_{kontrollimatu}$ = on transporditaristus transporditavast CO_2st tuleneva kontrollimatu heite kogus [t CO_2], sealhulgas tihendite, ventiilide, vahekompressorjaamade ja vahesäilitamisrajatiste kaudu välja pääsenud heide;

$E_{väljalastud}$ = on transporditaristus transporditava CO_2 väljalastud heite kogus [t CO_2];

E_{lekked} = on transporditaristus transporditava CO_2 kogus [t CO_2], mis eraldub heitena transporditaristu ühe või mitme komponendi toimimistõrke tagajärjel;

$E_{transporditaristu}$ = on transporditaristu enda tegevusest tekkiva CO_2 kogus [t CO2], mille hulka ei arvata transporditavast CO_2-st tekkivat heidet, kuid mis hõlmab põletamisest või muudest transporditaristuga funktsionaalselt seotud protsessidest tekkivaid heitkoguseid, mille seire toimub käesoleva määruse IV lisa asjakohaste punktide kohaselt;

B.2.1. *Transporditaristu kontrollimatu heide*

CO_2 transporditaristu käitaja võtab arvesse vähemalt järgmist tüüpi seadmetest pärit kontrollimatut heidet:

a) tihendid;

b) mõõteriistad;

c) ventiilid;

d) vahepealsed kompressorjaamad;

e) vahesäilitamisrajatised, sealhulgas need, mis on paigaldatud CO_2 vedavatele sõidukitele.

Käitaja määrab keskmised heitemäärad *ER* (väljendatuna CO_2 grammides ajaühiku kohta) iga seadme eeldatava kontrollimatu heite iga juhtumi kohta oma tegevust alustades ning hiljemalt transporditaristu toimimise esimese aruandeaasta lõpuks. Käitaja vaatab need määrad läbi vähemalt kord viie aasta jooksul, võttes aluseks parima võimaliku tehnoloogia ja parimad võimalikud teadmised.

Kontrollimatu heite koguse arvutamiseks korrutab käitaja iga kategooria seadmete arvu heitemääraga ning liidab üksikute seadmete kategooriate tulemused allpool esitatud valemi kohaselt.

$$kontrollimatu\ heide\ [t\ CO_2] = \left(\Sigma_{kategooria}\ ER\ [g\ CO_2/juhtum] \bullet N_{juhtum}\right)/10^6$$

Juhtumite arv (N_{juhtum}) on kõnealuste seadmete arv seadmete kategooria kohta, mis on korrutatud ajaühikute arvuga aasta kohta.

B.2.2. *Leketest tulenev heide*

CO_2 transporditaristu käitaja peab tõendama süsteemi rikkumatust, kasutades selleks representatiivseid (ruumilisi ja ajalisi) andmeid temperatuuri ja rõhu kohta. Kui andmed viitavad lekkele, siis arvutab käitaja lekkinud CO_2 koguse seirekavas kajastatud sobiva meetodi abil tööstusharu parima tava suuniste alusel, kasutades sealhulgas temperatuuri- ja rõhuandmete erinevusi võrreldes rikkumata süsteemi keskmiste rõhu- ja temperatuurinäitajatega.

B.2.3. *Väljalastud heide*

CO_2 transporditaristu käitaja analüüsib seirekavas võimalikke olukordi, kus väljalastud heide tekib, sealhulgas hooldus või avariid, ning esitab sobiva dokumenteeritud meetodi väljalastud CO_2 koguse arvutamiseks, võttes aluseks tööstusharu parima tava suunised.“;

j) punkti 23 muudetakse järgmiselt:

i) alapunkti A esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Pädev asutus võtab CO_2 geoloogilisest säilitamisest tuleneva heite seire ja aruandluse ulatuse aluseks säilitamiskoha ja säilitamiskompleksi piirid, nagu need on märgitud direktiivi 2009/31/EÜ kohases loas, samuti kõik säilitamiskompleksiga funktsionaalselt ühendatud lisarajatised, nagu CO_2 vahesäilitamisrajatised, pumbajaamad, veeldamis-, gaasistamis- ja puhastusjaamad või kütteseadmed. Kui tuvastatakse säilitamiskompleksi lekked, mis põhjustavad heidet või CO_2 pääsemist veesambasse, teeb käitaja viivitamata kõike järgmist:

a) teavitab pädevat asutust;

b) lisab lekke asjakohase käitise lähtevoogude või heiteallikate loetellu;

c) teeb heitkoguste seiret ja esitab nende kohta aruande.“;

ii) alapunkti B esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Geoloogilise säilitamisega tegelev käitaja ei lisa oma arvutatud heitkogustele teisest käitisest saadud CO_2 kogust ega arva oma arvutatud heitkogustest maha mõnda säilitamiskohas geoloogiliselt säilitatavat või teise käitisesse ülekantavat CO_2 kogust. Käitaja teeb säilitamiskompleksiga funktsionaalselt ühendatud lisarajatiste heite seiret vastavalt käesoleva määruse IV lisa punktile 22.“;

iii) alapunkti B.1. teine lõik asendatakse järgmisega:

„Käitaja määrab V CO_2 kas ühe või mitme lähtevoona vastavalt artikli 25 kohasele massibilansi meetodile või kasutades mõõtmispõhist meetodit kooskõlas käesoleva määruse artiklitega 41–46. Erandina esimesest lausest ja pädeva asutuse heakskiidu korral võib käitaja lisada seirekavasse asjakohase meetodi V CO_2 määramiseks tööstusharu parima tava kohaselt, kui esimeses lauses osutatud seiremeetodite rakendamisega kaasneksid põhjendamatud kulud või kui käitaja suudab tõendada, et tööstusharu parimal taval põhinev meetod võimaldab heitkogused kindlaks määrata vähemalt sama täpsusega kui mõõtmispõhised meetodid.“;

iv) alapunkti B.2. esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Käitaja võtab arvesse vähemalt järgmisi võimalikke lisaheiteallikaid süsivesinike tõhustatud tootmisest:“.

53) V lisa muudetakse järgmiselt:

a) tabelit 1 muudetakse järgmiselt:

i) kaheteistkümnendas reas olev pealkiri „**Mineraalõli rafineerimine**“ asendatakse järgmisega:

„Õli rafineerimine“;

ii) kahekümne seitsmendas reas olev pealkiri „**Tooralumiiniumi tootmine**“ asendatakse järgmisega:

„**Tooralumiiniumi (primaaralumiiniumi) või alumiiniumoksiidi tootmine**“;

iii) tabeli lõppu lisatakse järgmised read:

„CO_2 kogumine, ülekandmine ja geoloogiline säilitamine direktiivi 2009/31/EÜ kohaselt lubatud säilitamiskohas

Ülekantud CO_2 massibilanss	2	ei kohaldata	ei kohaldata	2	ei kohaldata	ei kohaldata
CO_2 väljalaskmine, lekked ja kontrollimatu heide	2	ei kohaldata	ei kohaldata	2	ei kohaldata	ei kohaldata“

54) VII lisa tabelisse lisatakse teise rea „Maagaas“ järele järgmised read:

„Ülekantud CO_2	Vähemalt kord nädalas
Suitsugaasid artikli 43 lõike 4 kohaldamisel	Iga 50 000 tonni summaarse CO_2 kohta, kuid vähemalt kord kuus“

55) IX lisa muudetakse järgmiselt:

a) punkti 2 muudetakse järgmiselt:

i) pealkiri asendatakse järgmisega:

„**Paiksete käitiste eriteave**“;

ii) alapunkti 6 sissejuhatav lause asendatakse järgmisega:

„Tooralumiiniumi (primaaralumiiniumi) või alumiiniumoksiidi tootmise puhul järgmised lisaelemendid:“;

iii) alapunkti 7 alapunkt b asendatakse järgmisega:

„b) transporditaristu representatiivsed koondandmed rõhu ja temperatuuri kohta;“;

iv) lisatakse järgmine alapunkt 8:

„8) Püsivalt keemiliselt seotud CO_2 kohta, kui see on asjakohane, järgmised lisaelemendid:

a) dokumendid püsivalt keemiliselt seotud CO_2 koguse kohta;

b) nende toodete liigid, millesse CO_2 keemiliselt seoti, nende toodetud kogused ja toodete vastavad kasutusalad.“;

b) punkti 3 muudetakse järgmiselt:

i) alapunkt 4 asendatakse järgmisega:

„4) Heite seire jaoks vajaduse korral dokumendid andmelünkade täitmise meetodi kohta, nende lendude arv, mille puhul andmelünki esines, andmelünkade täitmiseks kasutatud andmed ning kui andmelünkadega lennud moodustasid rohkem kui 5 % lendudest, mille kohta aruanne esitati, siis andmelünkade põhjused ja dokumendid võetud parandusmeetmete kohta.“;

ii) lisatakse punktid 5 ja 6:

„5) Lennunduse muu kui CO_2 heite mõju seire ja aruandluse jaoks kõik andmed, mille seiret õhusõiduki käitaja käesoleva määruse artikli 56b lõike 2 kohaselt teeb, kui neid andmeid kasutatakse selleks, et arvutada $CO_{2(e)}$ lennu kohta kooskõlas käesoleva määruse artiklis 56a osutatud meetodiga;

6) Lennunduse muu kui CO_2 heite mõju seireks juhul, kui õhusõiduki käitaja ei kasuta NEATSi, nende lendude arv, mille puhul andmelünki esines, ning käesoleva määruse IIIa lisa punkti 5 ja IIIb lisa kohaselt andmelünkade täitmiseks kasutatud asjakohased standardväärtused.“

56) X lisa muudetakse järgmiselt:

a) punkti 1 muudetakse järgmiselt:

i) pealkiri asendatakse järgmisega:

„**Paiksete käitiste aastaheite aruanded**“;

ii) alapunkti 6 alapunkt a asendatakse järgmisega:

„a) koguheide väljendatuna ühikutes t $CO_{2(e)}$, sealhulgas CO_2-heide biomassi lähtevoogudest, mis ei vasta käesoleva määruse artikli 38 lõikele 5, või muude kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuste või ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste lähtevoogudest, mis ei vasta käesoleva määruse artikli 39a lõikele 3, või vähese süsinikuheitega sünteetiliste kütuste lähtevoogudest, mis ei vasta käesoleva määruse artikli 39a lõikele 4;“;

iii) alapunkti 6 alapunkt f asendatakse järgmisega:

„f) heitekoefitsiendid, mis on väljendatud vastavalt käesoleva määruse artikli 36 lõikes 2 kehtestatud nõuetele; biomassiosa; nullmääraga biomassiosa, muude kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuste või ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste osa, nullmääraga muude kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuste või ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste osa, vähese süsinikuheitega sünteetiline osa, nullmääraga vähese süsinikuheitega sünteetiline osa ning oksüdatsioonikoefitsiendid ja teisendustegurid, mis on väljendatud ühikuta suhtarvudena;“;

iv) alapunkt 7 asendatakse järgmisega:

„7) kui kasutatakse massibilansi meetodit, siis massivoog ning iga käitisesse siseneva ja sealt väljuva lähtevoo süsinikusisaldus; biomassiosa, nullmääraga biomassiosa, muude kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuste või ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste osa, nullmääraga muude kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuste või ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste osa, vähese süsinikuheitega sünteetiline osa, nullmääraga vähese süsinikuheitega sünteetiline osa ja alumine küttevääртus, kui see on asjakohane;“;

v) alapunkti 8 alapunktid a, b, c, d ja e asendatakse järgmisega:

„a) põletatud biomassi ja nullmääraga biomassi kogused või põletatud muude kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuste või ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste ja nullmääraga muude kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuste või ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste kogused või põletatud vähese süsinikuheitega sünteetiliste kütuste ja nullmääraga vähese süsinikuheitega sünteetiliste kütuste kogused, väljendatud teradžaulides (TJ), või protsessides kasutatud kogused, väljendatud tonnides või normaalkuupmeetrites;

b) biomassist ja nullmääraga biomassist või muudest kui bioloogilise päritoluga taastuvkütustest või ringlussevõetud süsinikupõhistest kütustest ja nullmääraga muudest kui bioloogilise päritoluga taastuvkütustest või ringlussevõetud süsinikupõhistest kütustest või vähese süsinikuheitega sünteetilistest kütustest ja nullmääraga vähese süsinikuheitega sünteetilistest kütustest tulenev CO_2-heide, väljendatud CO_2 tonnides, kui heite määramiseks kasutatakse mõõtmispõhist meetodit;

c) vajaduse korral biomasskütuste, muude kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuste, ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste või vähese süsinikuheitega sünteetiliste kütuste lähtevoogude alumise küttevääртuse asendusandmed;

d) põletatud biomasskütustest ja vedelatest biokütustest või muudest kui bioloogilise päritoluga taastuvkütustest või ringlussevõetud süsinikupõhistest kütustest või vähese süsinikuheitega sünteetilistest kütustest tulenev heide, nende kütuste kogused ja energiasisaldused, väljendatud tonnides ja teradžaulides ning teave selle kohta, et nullmääraga biomasskütused ja vedelad biokütused või muud kui bioloogilise päritoluga taastuvkütused või ringlussevõetud süsinikupõhised kütused või vähese süsinikuheitega sünteetilised kütused vastavad käesoleva määruse artikli 38 lõikele 5 või artikli 39a lõikele 3 või artikli 39a lõikele 4;

e) muusse käitisesse üle kantud või muust käitisest saadud CO_2 või N_2O ja kõik teel olevad CO_2 kogused, kui kohaldatakse käesoleva määruse artiklit 49 või 50, väljendatud ühikutes t $CO_{2(e)}$;“;

vi) alapunkti 8 lisatakse alapunktid i ja j:

„i) sellise CO_2 kogus, mis on keemiliselt seotud tootesse vastavalt käesoleva määruse artikli 49a lõikele 1, väljendatud ühikutes t CO_2;

j) toodetud selliste toodete liigid ja kogused (väljendatud toote tonnides), millesse CO_2 keemiliselt seoti vastavalt käesoleva määruse artikli 49a lõikele 1;“;

vii) alapunkti 9 alapunkt c asendatakse järgmisega:

„c) vajaduse korral fossiilkütuste ja -materjalide ning biomasskütuste ja -materjalide, samuti muude kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuste või ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste või vähese süsinikuheitega sünteetiliste kütuste energiasisalduse asendusandmed;“;

b) punkti 2 muudetakse järgmiselt:

i) alapunktid 8 ja 9 asendatakse järgmisega:

„8) puhta kütuse mass (tonnides) kütuseliigiti riikide paari kohta, sealhulgas teave kõigi järgmiste elementide kohta:

a) kas alternatiivse lennukikütuse suhtes kohaldatakse nullmäära kooskõlas käesoleva määruse artikliga 54c;

b) kas kütus on nõuetele vastav lennukikütus;

c) nõuetele vastavate lennukikütuste puhul direktiivi 2003/87/EÜ artikli 3c lõikes 6 määratletud kütuseliik;

9) nii esmase heitekoefitsiendiga kui ka heitekoefitsiendiga saadud CO_2 koguheide tonnides, mis on eristatud lähte- ja sihtliikmesriigi põhjal;“;

ii) alapunkt 12 asendatakse järgmisega:

„12. memokirjed:

a) aruandeaasta jooksul kasutatud alternatiivsete lennukikütuste kogus (tonnides) kütuseliikide kaupa ja teave selle kohta, kas need kütused vastavad käesoleva määruse artiklile 54c;

b) alternatiivsete kütuste alumine küttevääртus;“;

iii) alapunkt 13 asendatakse järgmisega:

„13) õhusõiduki käitaja lisab aastaheite aruande lisana aastaheite ja aastas tehtud lendude arvu lennuväljapaari kaupa. Asjakohasel juhul märgitakse alternatiivse lennukikütuse ja nõuetele vastava lennukikütuse kogus (tonnides) lennuväljapaari kohta. Käitaja soovi korral käsitleb pädev asutus neid andmeid konfidentsiaalsena.“;

c) lisatakse punkt 2a:

„2a. ÕHUSÕIDUKITE KÄITAJATE AASTAARUANDED MUU KUI CO_2 HEITE MÕJU KOHTA

Käesoleva määruse artikli 68 lõikes 5 osutatud eraldi aruanne sisaldab lennunduse muu kui CO_2 heite mõju kohta vähemalt järgmist teavet:

1. õhusõiduki käitaja tunnusandmed ja kutsung või muu lennuliikluse juhtimises kasutatav unikaalne tähis ning asjakohased kontaktandmed;

2. aruande tõendaja nimi ja aadress;

3. aruandeaasta;

4. viide viimasele kinnitatud seirekavale ja selle versiooni number ja kohaldamise alguse kuupäev ning viide mis tahes muule aruandlusaastaga seotud seirekavale ja selle versiooni number;

5. asjakohased muutused käitamises ja kõrvalekalded kinnitatud seirekavast aruandeperioodi jooksul;

6. aruandeperioodil õhusõiduki käitaja poolt direktiivi 2003/87/EÜ I lisaga hõlmatud lennutegevuseks kasutatud õhusõidukite registreerimisnumbrid ja tüübid;

7. aruandega hõlmatud lendude üldarv riikide paari kohta;

8. õhusõiduki käitaja seiratavate lendude $CO_{2(e)}$ summa iga lennuväljapaari kohta, väljendatud vastavalt käesoleva määruse artikli 56a lõikes 2 osutatud kliimaparameetritele;

9. XML-tabel, milles sisalduvad iga lennu jaoks teave lennu kohta, õhusõiduki tüüp ja mootori tunnuskood, mis on määratletud käesoleva määruse IIIa lisa punktis 1, ning $CO_{2(e)}$ väljendatud vastavalt käesoleva määruse artikli 56a lõikes 2 osutatud kliimaparameetritele;

10. kui õhusõiduki käitaja ei kasuta $CO_{2(e)}$ arvutamiseks NEATSi, vaid kasutab selleks oma või kolmanda isiku IT-vahendeid, nagu on osutatud käesoleva määruse artikli 56a lõike 7 punktis b, siis kirjeldus selle kohta, kuidas nende vahendite puhul kasutatakse GWP väärtuse täpsustamiseks mõjusust kooskõlas käesoleva määruse ja NEATSiga. Kui nendes vahendites ei kasutatud mõjusust, esitab õhusõiduki käitaja kirjelduse, milles selgitatakse mõjususe kasutamata jätmise põhjuseid.“;

d) punkti 4 muudetakse järgmiselt:

i) alapunkti 6 muudetakse järgmiselt:

— alapunkt a asendatakse järgmisega:

„a) koguheide väljendatud ühikutes t CO_2, sealhulgas CO_2-heide biomasskütuse voogudest, mis ei vasta käesoleva määruse artikli 38 lõikele 5, või muude kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuste või ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste lähtevoogudest, mis ei vasta käesoleva määruse artikli 39a lõikele 3, või vähese süsinikuheitega sünteetiliste kütuste lähtevoogudest, mis ei vasta käesoleva määruse artikli 39a lõikele 4;“;

— alapunkt d asendatakse järgmisega:

„d) heitekoefitsiendid, mis on väljendatud vastavalt käesoleva määruse artiklis 75f sätestatud nõuetele; biomassiosa, nullmääraga biomassiosa, muude kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuste või ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste osa, nullmääraga muude kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuste või ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste osa, vähese süsinikuheitega sünteetiline osa ja nullmääraga vähese süsinikuheitega sünteetiline osa, väljendatud ühikuta suhtarvudena;“;

ii) alapunkti 7 alapunktid a ja b asendatakse järgmisega:

„a) vajaduse korral biomasskütuste, muude kui bioloogilise päritoluga taastuvkütuste, ringlussevõetud süsinikupõhiste kütuste või vähese süsinikuheitega sünteetiliste kütuste kütusevoogude alumise küttevääртuse asendusandmed;

b) tarbimisse lubatud biokütustest, vedelatest biokütustest, biomasskütustest, muudest kui bioloogilise päritoluga taastuvkütustest, ringlussevõetud süsinikupõhistest kütustest ja vähese süsinikuheitega sünteetilistest kütustest tulenev heide, nende kütuste kogused ja energiasisaldused, väljendatud tonnides ja teradžaulides, ning teave selle kohta, kas need kütused vastavad käesoleva määruse artikli 38 lõikele 5 või artikli 39a lõikele 3 või artikli 39a lõikele 4;“.

57) Xa lisa sissejuhatav lause asendatakse järgmisega:

„Käitaja esitab koos käesoleva määruse X lisa kohases aastaheite aruandes sisalduva teabega iga ostetud, direktiivi 2003/87/EÜ artikli 3 punkti af määratlusele vastava kütuse kohta järgmise teabe:“.

58) Xb lisa sissejuhatav lause asendatakse järgmisega:

„Reguleeritud üksus esitab koos käesoleva määruse X lisa kohases aastaheite aruandes sisalduva teabega iga ostetud, direktiivi 2003/87/EÜ artikli 3 punkti af määratlusele vastava kütuse kohta järgmise teabe:“

Artikkel 2

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2024.

Artikli 1 punkti 2 alapunkti m ning punkte 42–46, 49, 57 ja 58 kohaldatakse siiski alates 1. juulist 2024.

Artikli 1 punkte 3 ja 5–8, punkti 9 alapunkti c, punkti 21, punkte 25–27, punkti 28 alapunkti a, punkte 29, 35, 36, 38, 40 ja 41, punkti 47 alapunkti a alapunkte ii ja iii, punkti 47 alapunkti b alapunkti i esimest ja neljandat taanet, punkti 47 alapunkti b alapunkt iii, punkti 48 alapunkti a alapunkti ii, punkti 51, punkti 52 alapunkte d, e ja f, punkti 52 alapunkti g alapunkti ii, punkti 52 alapunkte h, i ja j, punkti 53, punkti 55 alapunkti a alapunkte ii–iv, punkti 55 alapunkti b alapunkti ii, punkti 56 alapunkti a alapunkti vi ja punkti 56 alapunkti c kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2025.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 23. september 2024

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN